

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ

Міжнародна інвестиційна діяльність

Методичні рекомендації та завдання
для практичних занять і самостійної роботи
здобувачами вищої освіти денної форми навчання
галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
спеціальності 8.03060104 - «Менеджмент зовнішньоекономічної
діяльності»

Миколаїв
2015

УДК 658.012.32:330.322
ББК 65.050.4+65.262.5
К 82

Друкується за рішенням методичної комісії факультету менеджменту
Миколаївського національного аграрного університету протокол № 2 від
27.10.2015 р.

Укладачі:

І. Г. Крилова – канд. екон. наук, доцент кафедри підприємств;
О. А. Христенко – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки
підприємств;
А. В. Коваленко – канд. екон. наук., асистент кафедри економіки
підприємств.

Рецензенти:

І. О. Іртищева – д-р екон.наук, професор, директор центра економічних
досліджень та управління консалтигу НУК ім. адм. Макарова;
А. В. Ключник – д-р екон.наук, професор кафедри світового господарства і
зовнішньоекономічної діяльності МНАУ.

Вступ

Міжнародна інвестиційна діяльність посідає особливе місце у системі сучасного міжнародного бізнесу. Це обумовлено багатьма факторами, найбільш значущими із яких є:

- превалювання у міжнародному поділі праці виробничої і науково-технічної кооперації, ефективність якої залежить від мобільності всіх факторів і, насамперед, капіталу;

- великомасштабний і динамічний розвиток процесів транснаціоналізації, основу яких становить інтенсивна інвестиційна діяльність транснаціональних корпорацій (ТНК);

- формування і розвиток міжнародних інтеграційних угруповань, в яких поряд із вільним рухом товарів, послуг і робочої сили забезпечується вільний рух капіталів;

- становлення глобального фінансового ринку із безпрецедентними обсягами рухливих портфельних інвестицій, що здійснюються переважно, через інформаційно-комунікаційну фондову інфраструктуру.

Інвестування – складова процесу економічної діяльності, нерозривно пов'язана з функціонуванням ринку капіталів. Знання та розуміння закономірностей процесу ефективного вкладення капіталу дає змогу успішно здійснювати виробничу та фінансову діяльність, раціонально використовувати матеріальні, фінансові та трудові ресурси підприємств.

Інвестування лежить в основі функціонування сучасної економіки, воно інтегрує інтереси і ресурси громадян, фірм та держави щодо ефективного соціально-економічного розвитку.

Міжнародні інвестиції дають можливість отримати від вкладення капіталу більш високий прибуток порівнянно з національним інвестуванням. Міжнародна інвестиційна діяльність сьогодні є провідним чинником становлення світової економічної системи. Участь України як рівноправного учасника цієї діяльності зможе забезпечити сталий розвиток держави. Україна поступово включається в міжнародну інвестиційну діяльність. Незважаючи на відносно незначні масштаби іноземної і, особливо, зарубіжної інвестиційної діяльності, вона використовує всі доступні канали міжнародної інвестиційної взаємодії. Принципово важливого значення набувають питання не тільки збільшення

обсягів міжнародного інвестування, але й більш складні проблеми оптимізації його структури і підвищення результативності.

Метою дисципліни є розвиток у студентів розуміння закономірностей міжнародної інвестиційної діяльності, формування знань і набуття аналітичних і практичних навичок у сфері реалізації зарубіжних та іноземних інвестицій, в тому числі у конкретних умовах України.

Завдання дисципліни орієнтовані на формування компетентності студентів відносно:

- сутності міжнародних інвестицій, їх місця і ролі у сучасному міжнародному бізнесі;
- суб'єктів, об'єктів, видів і форм міжнародної інвестиційної діяльності;
- сутності міжнародного інвестиційного ринку, умов і факторів розвитку його структури;
- практики міжнародної інвестиційної діяльності в Україні, стратегії і заходів її активізації та підвищення ефективності.

Методичні вказівки призначені для практичних і семінарських занять у студентських групах під керівництвом викладача. Окремі завдання за вказівкою викладача студенти можуть виконувати поза навчальною аудиторією з наступною перевіркою правильності розв'язання задач на практичних заняттях.

Для перевірки знань студентів з теоретичних та інформаційних тем підготовлені завдання для програмного контролю (тести), запитання для самоперевірки знань, а також запитання для контрольних робіт.

Прикладні теми курсу наведені у вигляді розрахункових завдань. Завдання складені так, щоб дати студентам можливість глибоко вивчити теоретико-методологічні та соціально-економічні питання міжнародної інвестиційної діяльності, навчити методам фінансових розрахунків інвестиційних програм і проектів, аналізу ефективності інвестиційної діяльності.

Для забезпечення організації індивідуальної роботи наводиться рекомендована тематика рефератів для їх підготовки та дискусійного обговорення студентами.

Поняття інвестицій та міжнародної інвестиційної діяльності

Основні терміни

інвестиції – investment, реальні – real, фінансові – financial, інноваційні – innovative, короткострокові – short-term, довгострокові – long-term, приватні – private, державні – state, внутрішні – domestic, іноземні – foreign, національні (місцеві) – national (local), зарубіжні – foreign, реінвестиції – reinvestment, інвестиційна діяльність – investment activity, інвестиційний процес – investment process, міжнародна інвестиційна інфраструктура – international investment infrastructure, фактори міжнародного інвестування – international investment factors, політично-економічні – political and economic, ресурсно-економічні – resource and economic, загальноекономічні – general economic, глобально економічні – global economic, міжнародні інвестиції – international investment, країна базування – parent country, приймаюча країна – host country, втеча капіталу – outflow of capital, чистий прилив капіталу – net inflow of capital, приватний капітал – private (privately-owned) capital, державний капітал – state capital, офіційний капітал – official capital, змішаний капітал – mixed capital, підприємницький капітал – enterprise capital, прямі інвестиції – direct investment, портфельні інвестиції – portfolio investment

Завдання 1

Знайдіть правильну відповідь

1. Головна мета інвестування:

- а) одержання максимального прибутку та соціального ефекту;
- б) одержання прибутку.

2. Головними національними джерелами інвестиційних ресурсів є.

- а) заощаджені кошти фізичних осіб, прибуток і амортизаційні відрахування корпорацій та державні ресурси;
- б) залучені джерела капіталу.

3. Всі види майнових і інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкт підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект:

- а) капітальні вкладення;
- б) інвестиція.

4. Вкладення коштів у конкретний проект довгострокового використання – це інвестиції:

а) реальні;

б) фінансові.

5. Портфельний інвестор:

а) суб'єкт інвестиційної діяльності який вкладає свій капітал в різні об'єкти інвестування виключно з метою отримання інвестиційного прибутку;

б) суб'єкт підприємницької діяльності, що має на меті придбання контрольного пакету акцій для забезпечення реального управління підприємством у відповідності з власною концепцією його стратегічного розвитку.

6. Вкладення капіталу в розробку проектів і купівлю акцій, облігацій – це є інвестиції:

а) нематеріальні;

б) фінансові.

7. Суб'єкт підприємницької діяльності, що має на меті придбання контрольного пакету акцій для забезпечення реального управління підприємством у відповідності з власною концепцією його стратегічного розвитку:

а) стратегічний інвестор;

б) портфельний інвестор;

8. Прямі інвестиції передбачають безпосередню участь інвестора у виборі об'єктів інвестування та вкладання коштів:

а) так;

б) ні.

9. Комплекс заходів і дій фізичних та юридичних осіб, які вкладають свої кошти в матеріальній та іншій формі з метою отримання прибутку:

а) інвестиційний менеджмент;

б) інвестиційна діяльність.

10. Обирає об'єкти інвестування по критерію максимізації поточного інвестиційного доходу, не беручи до уваги великий рівень ризику:

а) агресивний інвестор;

б) стратегічний інвестор.

11. Майно в різних формах, на яке витрачено інвестиції та яке використовується для отримання прибутку:

- а) об'єкт інвестиційної діяльності;
- б) суб'єкт інвестиційної діяльності.

12. Валюта і аналогічні цінності; рухоме і нерухоме майно; цінні папери; будь які права інтелектуальної власності, що мають вартість; права користування землею, водою, ресурсами, будівлями, спорудами; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків і виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих (ноу-хау):

- а) майнові та інтелектуальні цінності, що вкладаються у підприємницьку діяльність в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект;
- б) конкурентоспроможна продукція високої якості та попиту що вкладається у підприємницьку діяльність.

13. Процес вилучення раніше інвестованого капіталу з інвестиційного обороту без послідуючого його використання в інвестиційних цілях:

- а) дезінвестиції;
- б) реінвестиції.

14. Кошти, одержані у формі доходу від початкових інвестиційних операцій, які діють шляхом зв'язування знову одержаних коштів, направляючи їх на купівлю або виготовлення нових засобів виробництва, щоб підтримати склад основних фондів підприємства:

- а) дезінвестиції;
- б) реінвестиції.

15. Для економічного відшкодування фізичного і морального спрацювання основних фондів частина їх вартості включається у витрати на виробництво продукції впродовж всього строку функціонування основних фондів:

- а) ці витрати встановлені у вигляді амортизаційних відрахувань, що проводяться за затвердженими нормами амортизації;

б) ці витрати встановлені у вигляді норми прибутку на функціонування основних виробничих фондів.

16. Основні та оборотні кошти, цінні папери, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, майнові права:

- а) об'єкти інвестиційної діяльності;
- б) суб'єкти інвестиційної діяльності.

Завдання 2

Види, форми і мотивація міжнародного руху капіталу

На рисунку 1.1 заповнить схему. Необхідні терміни: *експорт капіталу, країна базування, приватний, державний, підприємницький, позичковий, допомога, прямі інвестиції, портфельні, міжнародний кредит, пільговий кредит, гранти, позики, технічна допомога, контроль інвестора над об'єктом інвестування, підприємницький прибуток, отримання відсотків, забезпечення довготермінових економічних і політичних інтересів, цілі, приймаюча країна, імпорт капіталу.*

Зарубіжні інвестиції – вкладення в об'єкти інвестування, розміщені за територіальними межами даної країни. Із країни базування здійснюється експорт капіталу, вона є місцем переважного перебування інвестиційного суб'єкта (для фізичної особи – це країна громадянства, для юридичної – країна реєстрації). Інвестування капіталу, його безпосереднє вкладення здійснюється у приймаючій країні. Країни базування іноді називають країнами-донорами, а приймаючі країни – країнами-реципієнтами інвестицій. Кожна країна (національна економіка) володіє певними інвестиційними ресурсами, що складаються із її власних (національних) та іноземних інвестицій. Ці ресурси можуть використовуватись як для внутрішнього, так і для зарубіжного інвестування.

З напрямком руху інвестиційних ресурсів пов'язані поняття «втеча капіталу» та «чистий приплив капіталу». Втеча капіталу – це переведення значних розмірів капіталу в країни з більш сприятливим інвестиційним кліматом (для уникнення високого оподаткування, негативних наслідків інфляції, ризику експропріації та ін.). Головною метою втечі капіталу є вигідна

гарантованість його розміщення в інших країнах. Чистий приплив капіталу – це різниця між обсягом надходження грошових коштів із-за кордону (через позики і продаж іноземним інвесторам фінансових активів) та обсягом вивозу капіталу у формі позик іноземним позичальникам чи купівлі фінансових активів зарубіжних емітентів.

У широкому розумінні міжнародними є ті інвестиції, реалізація котрих передбачає взаємодію учасників, які належать різним державам (резидентів та нерезидентів по відношенню до конкретної країни).

Дайте відповіді на питання:

1. Як називаються вкладання коштів в об'єкти інвестування, розміщені за територіальними межами даної країни.
2. Яка країна здійснює експорт капіталу та є місцем переважного перебування інвестиційного суб'єкта (для фізичної особи – це країна громадянства, для юридичної – країна реєстрації).
3. Що є головною метою втечі капіталу.
4. Які інвестиції називають міжнародними.
5. Які фактори впливають на обсяг інвестицій.
6. У якій країні здійснюється інвестування капіталу та його безпосереднє вкладення.
7. Як визначається чистий приплив капіталу.
8. З країни базування здійснюється:
 - а) експорт капіталу;
 - б) імпорт капіталу.
9. Основна мета портфельних інвестицій:
 - а) контроль інвестора над об'єктом інвестування;
 - б) отримання доходу.
10. Як називається діяльність, що пов'язана з експортом і імпортом капіталів, технологій та послуг.

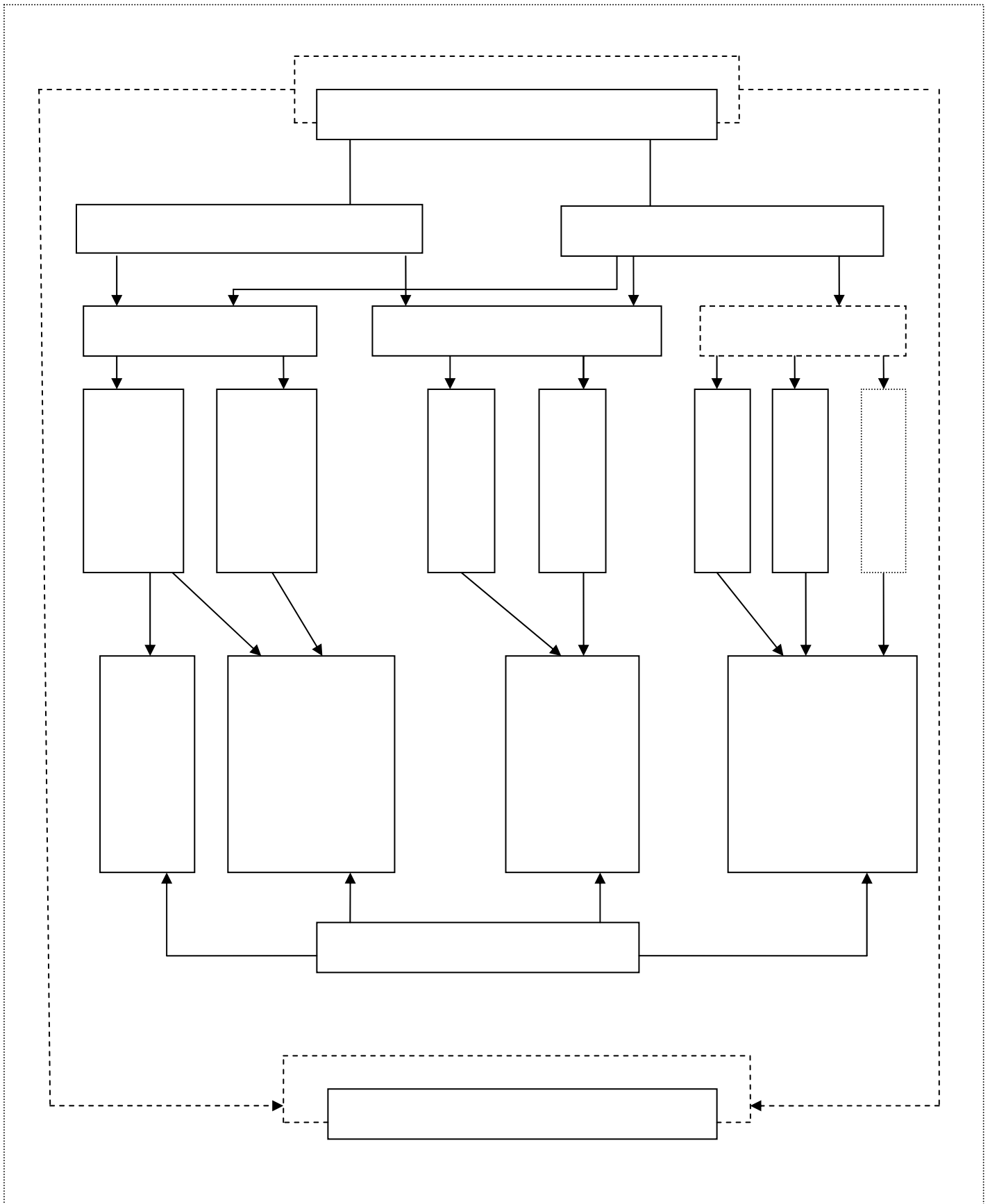

Рис.1.1. Види, форми і мотивація міжнародного руху капіталу

Завдання 3

Фактори міжнародного інвестування

Підберіть до кожного терміна в лівому стовпчику визначення з правого

Фактори	Визначення
Глобально-економічні	Темпи економічного розвитку, співвідношення споживання і заощаджень, ставка позикового відсотку, норма чистого прибутку, рівень і динаміка інфляції, конвертованість валюти, стан платіжного балансу
Політико-економічні	Наявність природних ресурсів, демографічна ситуація, географічне положення
Ресурсно-економічні	Політична стабільність, ступінь втручання уряду в економіку, відношення до зарубіжних та іноземних інвестицій, дотримання дво- і багатосторонніх угод
Загальноекономічні	Стан розвитку світової економіки, стабільність світової валютної системи, розвиток міжнародної інвестиційної інфраструктури

Завдання 4

Класифікація іноземних інвестицій

1. Формі вивезення капіталу:

- а) позиковий, виробничий, інтелектуальний;
- б) портфельний, асоційований.

2. Під прямими інвестиціями слід розуміти:

- а) підприємницький капітал за кордоном, що забезпечує контроль над підприємствами, в які він вкладений;
- б) вкладення капіталу в цінні папери підприємств у розмірах, які не забезпечують права власності або контролю над ними.

3. Прямі іноземні інвестиції:

- а) внески нерезидентів до статутного фонду та обсяги прав власності нерезидентів на придбанні майно, майнові комплекси або цінні папери (що складають не менше 10% вартості статутного фонду резидента);

б) внески нерезидентів до статутного фонду та обсяги прав власності нерезидентів на придбанні майно, майнові комплекси або цінні папери (що складають менше 10% вартості статутного фонду резидента).

4. Дочірня компанія:

а) реєструється за кордоном як самостійна компанія і має статус юридичної особи з власним балансом, але контролює її батьківська компанія, оскільки вона володіє основною частиною її акцій або всім її капіталом;

б) батьківській фірмі належить суттєва, але не основна частина акцій.

5. Відділення:

а) не є самостійними компаніями та юридичними особами і на всі 100% належать батьківській фірмі;

б) підприємства, де батьківській компанії не належить жодної акції, але за якими здійснюється управлінський контроль через укладання угод.

6. Портфельні інвестиції:

а) інвестиції, здійснені нерезидентами у вигляді цінних паперів, майна, майнових прав, питома вага яких складає у статутному фонді підприємства-резидента до 10%;

б) інвестиції, здійснені нерезидентами у вигляді цінних паперів, майна, майнових прав, питома вага яких складає у статутному фонді підприємства-резидента більше 10%.

7. Залежно від ступеня контролю над компаніями іноземні інвестиції класифікують:

а) прямі; б) обернені.

8. Статутом МБРР визначено обов'язкове цільове використання наданих послуг виключно на виробничі цілі для сприяння економічному зростанню країн-позичальниць, об'єкт кредитування – реальні інвестиції:

а) так; б) ні.

9. Портфельні інвестиції характерні:

а) для приватного підприємницького капіталу;

б) для позикового капіталу.

10. Характерна риса - висока ліквідність:

- а) портфельні інвестиції;
- б) прямі інвестиції.

Завдання 5

1. Інформаційні і транспортні мережі, валютні та фінансові ринки і ринки золота та інших цінних металів, національні, регіональні та міжнародні валютно-кредитні та фінансові організації:

- а) міжнародне інфраструктурне забезпечення міжнародної інвестиційної діяльності;
- б) інвестиційний ринок.

2. Одночасно з національними інвестиційними інститутами (інвестиційні фонди та компанії, пенсійні фонди, страхові компанії, взаємні фонди та банки) в міжнародній інвестиційній діяльності активну участь беруть:

- а) регіональні інвестиційні інститути (промислові і фінансові ТНК);
- б) міжнародні інвестиційні інститути (міжнародні інвестиційні фонди, компанії, промислові і фінансові ТНК, міжнародні фінансові організації).

3. Сукупність національних і міжнародних інвестиційних інститутів можна трактувати як:

- а) інвестиційний ринок;
- б) міжнародну інвестиційну інфраструктуру.

Завдання 6

Основні види зовнішньоекономічної стратегії держави

Підберіть до кожного терміна в лівому стовпчику визначення з правого

Стратегія	Визначення
Ізоляції	Захист внутрішнього ринку від іноземної конкуренції
Протекціонізму	Вилучення держави зі світових господарчих зв'язків
Вільної торгівлі (фритредерство)	Ефективна тільки у випадку великого дефіцитного національного ринку, на якому знайдеться місце усім, у т. ч. й іноземним інвесторам
Наповнення дефіцитного ринку	Зменшення до мінімуму обмежень у зовнішній торгівлі

Питання:

1. Яка стратегія здійснюється країнами, що лідирують на ринку і не побоюються підриву конкурентоспроможності своїх товарів?
2. Яку стратегію можна назвати «протекціоналізм навпаки»?
3. Чи може стратегія протекціоналізму прийматися державою під тиском національних підприємців у тому випадку, якщо національне виробництво неконкурентоспроможне?
4. Як називається створення «теплих» умов для місцевих підприємців?
5. Чи можна вважати основним прийомом протекціоналізму збільшення мит на імпорт аналогічних товарів?
6. Яка стратегія вводиться винятково з політичних і ідеологічних міркувань?
7. Чи можна вважати, що стратегія ізоляції економічно невиправдана?

Завдання 7

Систематизація міжнародних інвестицій

У цілому міжнародні інвестиції як об'єкт системного аналізу та обліку характеризуються різною інституційною природою (державні, приватні, міжнародних організацій, змішані), цільовою орієнтацією (прямі і портфельні); певними видами (іноземна валюта, національна валюта, рухоме і нерухоме майно, грошові вимоги, цінні папери, права інтелектуальної власності, права на господарську діяльність, послуги) і формами (100% інвестиція, часткова участь у підприємстві, придбання рухомого та нерухомого майна, концесії), джерелами (первинні і реінвестиції), величиною і термінами інвестування.

В рисунку 1.2 заповнить схему. Необхідні терміни: *характеристика суб'єктів інвестицій; природа інвестицій; цільова орієнтація; державні, приватні, міжнародних організацій, змішані; прямі, портфельні; види інвестицій; іноземна валюта; національна валюта; рухоме та нерухоме майно; цінні папери; грошові вимоги; права інтелектуальної власності; права на господарську діяльність; послуги; форми інвестицій; підприємство яке на 100% є власністю інвестора; часткова участь у підприємствах; придбання рухомого і нерухомого майна; концесії; характеристика інвестиційних потоків; величина; термін; джерело; малі, середні, великі; короткотермінові, середньотермінові, довготермінові; первинні, реінвестиції.*

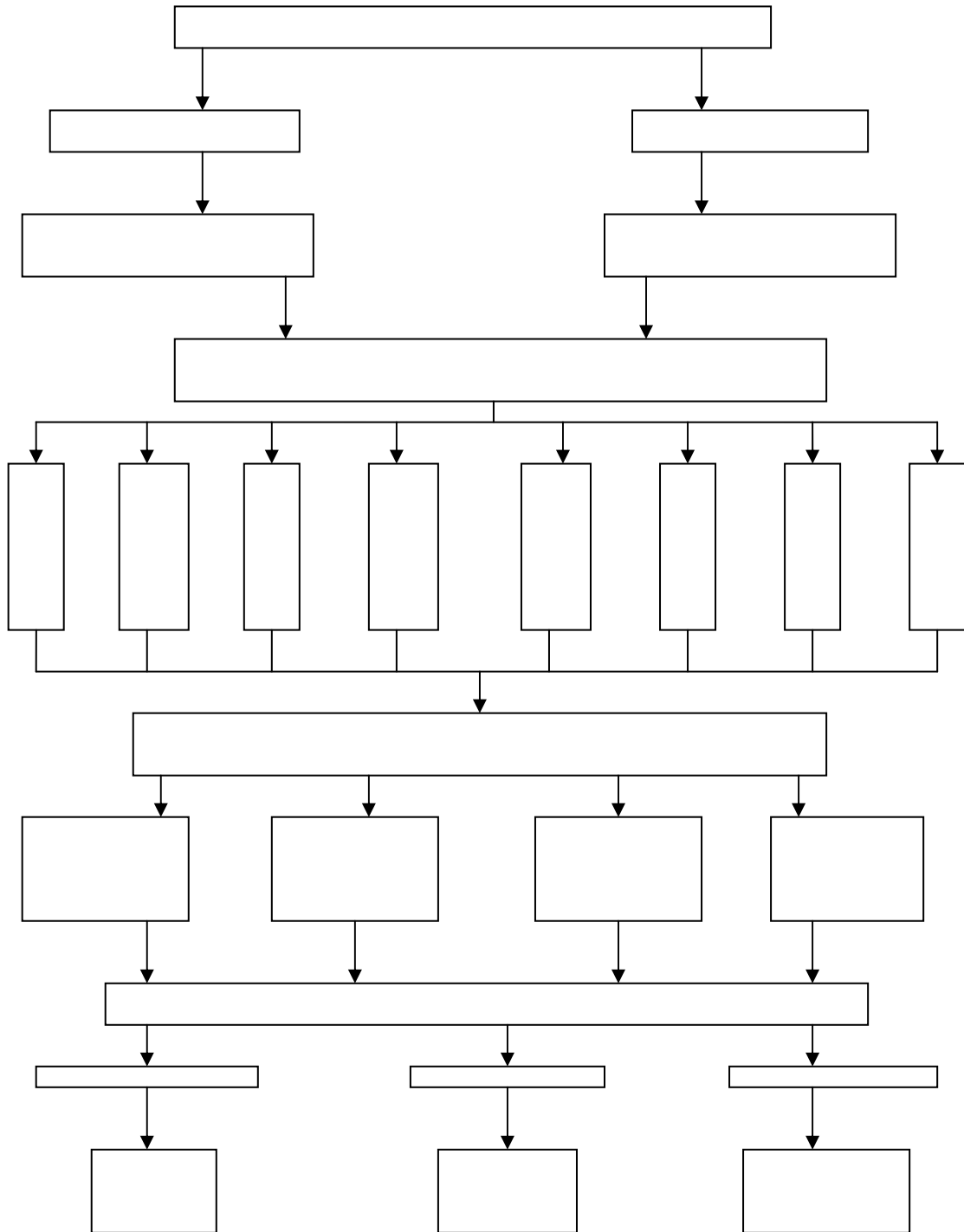

Рис. 1.2. Систематизація міжнародних інвестицій

Завдання 8

Етапи розвитку міжнародної інвестиційної діяльності компаній

Експорт – найпоширеніша форма міжнародної інвестиційної діяльності компаній. Має місце у зв'язку з появою надлишку продукції; відновлюється регулярно, але без довгострокових зобов'язань. Відносини між іноземними партнерами чисто комерційні.

Інвестиції на контрактній основі – фірма вдається до тривалих зв'язків, щоб стабілізувати власний збут. Довгостроковий контракт може бути укладений з імпортером на основі франшизи або ліцензії. Франшиза (франчайзінг) – договірна маркетингова система збуту споживчих товарів і послуг. Передбачає довгострокові стосунки, за яких одна фірма, яку називають франшизером, надає іншій фірмі право провадження певного бізнесу під певною маркою на обмеженій території з умовою дотримання обумовлених правил. Покупець франшизи сплачує франшизеру деяку суму плюс відрахування від продажу, одержуючи замість цього право на використання комерційної марки плюс постійну підтримку і передачу досвіду.

Стадія участі – фірма переходить до прямого інвестування і контролює партнера, створюється торгова фірма за рубежом або спільне підприємство (СП).

Стадія прямого інвестування в контрольовану філію – через декілька років, за умови абсолютної пайової участі, тобто коли фірма володіє 100% капіталу іноземної філії.

Етап автономної філії (дочірньої компанії) – коли іноземні філії переходять на автономний розвиток, спираючись на національний капітал, національні кадри.

Стадія глобальної фірми, транснаціональної компанії – завершальна форма міжнародної інвестиційної діяльності характерна для нашого часу.

Однією з сучасних форм інвестування, яка широко застосовується на практиці міжнародної діяльності є лізинг. Лізинг – це договір про оренду

засобів виробництва, устаткування, інвентарю або нерухомого майна спеціального призначення, що були придбані з метою їх передачі в оренду підприємству.

Питання:

1. Яка форма міжнародної інвестиційної діяльності компаній найпоширеніша?
2. Що розуміється під поняттям франчайзінг?
3. Яка характеристика стадії участі?
4. Коли настає стадія прямого інвестування?
5. Коли настає етап автономної філії?
6. Характеристика стадії глобальної фірми.
7. Що розуміється під поняттям «лізинг»?

Тема 2

Сутність і мотивація міжнародної інвестиційної діяльності

Основні терміни

суб'єкти інвестиційної діяльності – subjects of investment activity, інвестор – investor, індивідуальний – individual, інституційний – institutional, корпоративний – corporate, учасники інвестиційної діяльності – participants of investment activity, об'єкти інвестування – investment objects, матеріальні активи – tangible assets, нематеріальні активи – intangible assets, фінансові активи – financial assets, міжнародна інвестиційна діяльність – international investment activity, іноземний інвестор – foreign investor, реципієнт іноземних інвестицій – foreign investments recipient, мотивація міжнародної інвестиційної діяльності – international investment activity motivation

Завдання 1

Інвестиційна діяльність (інвестування) являє собою сукупність практичних дій суб'єктів (інвесторів та учасників) по реалізації інвестицій. Головним суб'єктом інвестиційної діяльності, що приймає рішення про вкладення власних, запозичених або залучених майнових чи інтелектуальних цінностей у об'єкти інвестування, є інвестор.

З точки зору суб'єктності у світогосподарській теорії і практиці розрізняють індивідуальних, інституціональних, корпоративних інвесторів і

уряд. Відмінності між ними полягають в масштабах керованих ресурсів, характері і методиках прийняття рішень. Індивідуальний інвестор самостійно (без посередників) здійснює інвестиційну діяльність. Інституційний інвестор — це фінансовий посередник, що акумулює кошти індивідуальних інвесторів і здійснює спеціалізовану інвестиційну діяльність, як правило, на операціях з цінними паперами. До інституціональних інвесторів відносяться інвестиційні фонди та компанії, пенсійні фонди, страхові компанії, взаємні фонди, а також банки. Корпоративними інвесторами є підприємства та організації різних галузей економіки. Як специфічний інвестор виступає уряд.

Учасники інвестиційної діяльності — це фізичні та юридичні особи, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або доручень інвестора. Визначаючи цілі, напрями і обсяги інвестицій, інвестор для реалізації своїх намірів залучає на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності. Об'єкти інвестування поділяються на три групи матеріальні, нематеріальні та фінансові активи.

Міжнародна інвестиційна діяльність — це сукупність дій її суб'єктів (інвесторів і учасників) щодо здійснення інвестицій за рубіж та іноземних інвестицій з метою одержання прибутку. Її суб'єктами-інвесторами є фізичні особи, корпорації, національні та міжнародні фінансові інституції, уряди країн, а суб'єктами-учасниками є фізичні та юридичні особи, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або доручень інвестора.

Мотивацію використання інвестиційних ресурсів доцільно розглянути з позицій кількох груп суб'єктів інвестиційного процесу: фізичних осіб, корпорацій та урядів. За незначним винятком, заощаджені фінансові ресурси фізичної особи можуть бути інвестовані за рубіж кількома основними шляхами: після вкладення коштів на депозит в один із закордонних банків, купівлі цінних паперів одного із закордонних інвестиційних фондів чи купівлі закордонних корпоративних цінних паперів тощо.

Інвестування капіталу корпораціями полягає у його вкладенні у підприємства за рубежем шляхом нового будівництва або купівлі підприємств, купівлі акцій закордонного підприємства.

Уряди приймають рішення відносно надання належних державі ресурсів, в основному, у вигляді міждержавних кредитів, урядових позик та технічної

допомоги (грантів, субсидій, безоплатних консультацій, розробки програм різного призначення, стажування і навчання за кордоном).

Фінансові інституції діють на підставі портфельного підходу. Цей підхід припускає те, що кожний суб'єкт намагається досягти найбільшого добробуту, розміщуючи свій набуток у вигляді портфеля активів, керуючись при цьому власними критеріями надання переваги.

Всі учасники інвестиційного процесу повинні бути зацікавлені в його організації та ефективному завершенні. Саме таким чином реалізуються індивідуальні інтереси учасників інвестиційної діяльності.

Дайте відповіді на питання:

1. Хто є головним суб'єктом інвестиційної діяльності, що приймає рішення про вкладення власних, запозичених або залучених майнових чи інтелектуальних цінностей у об'єкти інвестування?
2. В чому полягають основні відмінності між індивідуальними, інституціональними, корпоративними інвесторами?
3. Як називається сукупність дій суб'єктів (інвесторів і учасників) щодо здійснення інвестицій за рубіж та іноземних інвестицій з метою одержання прибутку?
4. Хто є суб'єктами-інвесторами міжнародної інвестиційної діяльності?
5. В чому полягає інвестування капіталу корпораціями?
6. Як діють фінансові інституції?
7. Яким чином заощаджені фінансові ресурси фізичної особи можуть бути інвестовані за рубіж?
8. На які групи поділяються об'єкти інвестування?
9. Які суб'єкти відносяться до інституціональних інвесторів?
10. Характеристика інституційного інвестора.
11. Як здійснює свою діяльність індивідуальний інвестор?
12. Що являє собою «світове інвестиційне багатство» і яка його структура?

Завдання 2

Підберіть до кожного терміна в лівому стовпчику визначення з правого

Суб'єкт міжнародної інвестиційної діяльності	Характеристика
інвестор інвестицій за рубіж	суб'єкт, який не є резидентом країни базування і який отримує кошти від інвестора, який є резидентом країни базування
зарубіжний реципієнт інвестицій	суб'єкт, який не є резидентом приймаючої країни і який вкладає кошти в реципієнтів, що є резидентами приймаючої країни
іноземний інвестор	суб'єкт, який є резидентом приймаючої країни і який залучає кошти іноземних інвесторів
реципієнт іноземних інвестицій	суб'єкт-донор, який є резидентом певної країни (країни базування) і який вкладає кошти в об'єкти за рубіжем

Завдання 3

Комплекс заходів з моменту прийняття рішення про інвестування до завершальної стадії інвестиційного проекту визначається як інвестиційний цикл. Інвестиційний цикл включає передінвестиційну, інвестиційну та експлуатаційну фази. Ряд інвестицій циклів, що повторюються – це інвестиційний процес. У інвестиційний процес постійно залучаються ті, хто має вільні інвестиційні ресурси, і ті, хто відчуває в них потребу.

Інвестиційні ресурси – це поєднання реального і фінансового капіталу в процесі їх обігу.

Ресурси інвестора складаються з ресурсів, отриманих з усіх доступних джерел інвестування — внутрішніх, залучених і позичених. Суб'єкти інвестиційної діяльності мають різні джерела залучення ресурсів.

Необхідно заповнити таблицю за допомогою таких даних:

1. Власні ресурси:

- збереження та заощадження, неспожита частина індивідуальних доходів;
- запаси компанії, нерозподілений прибуток, амортизаційні та інші фонди, інші власні засоби (ноу-хау, позареалізаційні прибутки тощо);
- прибутки державних підприємств, податкові надходження, відрахування у державні фонди соціального страхування, державні резерви, кредитно-грошові емісії, кошти від приватизації.

2. Залучені та запозичені ресурси:

- кошти, залучені за рахунок продажу акцій, облігацій, інших цінних паперів, довгострокові кредити та позики;
- внутрішні і зовнішні позики (державні облігації, казначейські зобов'язання тощо)

Ресурси суб'єктів інвестиційної діяльності

Інвестори	Ресурси	
	Власні (внутрішні)	Залучені та запозичені
Фізичні особи		-
Корпорації		
Держава (уряд)		

Дайте відповіді на питання:

1. Як називається комплекс заходів з моменту прийняття рішення про інвестування до завершальної стадії інвестиційного проекту?
2. Як називається ряд інвестиційних циклів, що повтворюється?
3. Поєднання реального і фінансового капіталу в процесі їх обігу:
 - а) інвестиційні ресурси;
 - б) інвестиційний цикл.
4. Збереження та заощадження, неспожита частина індивідуальних доходів; запаси компанії, нерозподілений прибуток, амортизаційні та інші фонди, інші власні засоби (ноу-хау, позареалізаційні прибутки тощо);
 - а) власні ресурси;
 - б) залучені ресурси.
5. Кошти, залучені за рахунок продажу акцій, облігацій, інших цінних паперів, довгострокові кредити та позики; внутрішні і зовнішні позики (державні облігації, казначейські зобов'язання тощо):
 - а) власні ресурси;
 - б) залучені ресурси.

Міжнародний інвестиційний ринок

Основні терміни

факторні ринки – factor markets, фінансові ринки – financial markets, грошовий ринок – money market, ринок капіталу – capital market, інвестиційний ринок – investment market, міжнародний інвестиційний ринок – foreign investment market, валютний ринок – foreign exchange (currency) market, кон'юнктура міжнародного інвестиційного ринку – state of international investment market (supply and demand position on the international investment market), попит – demand, пропозиція – supply

Для розуміння ролі інвестиційного ринку у внутрішній економічній системі необхідно його специфічні функції у цій системі відокремити від функцій інших ринків. У найбільш широкому плані виділяють: факторні, товарні та фінансові ринки (рис. 3.1). Потоки капіталів через фінансові ринки можуть бути згрупованими за певними ознаками, зокрема як грошовий ринок та ринок капіталів.

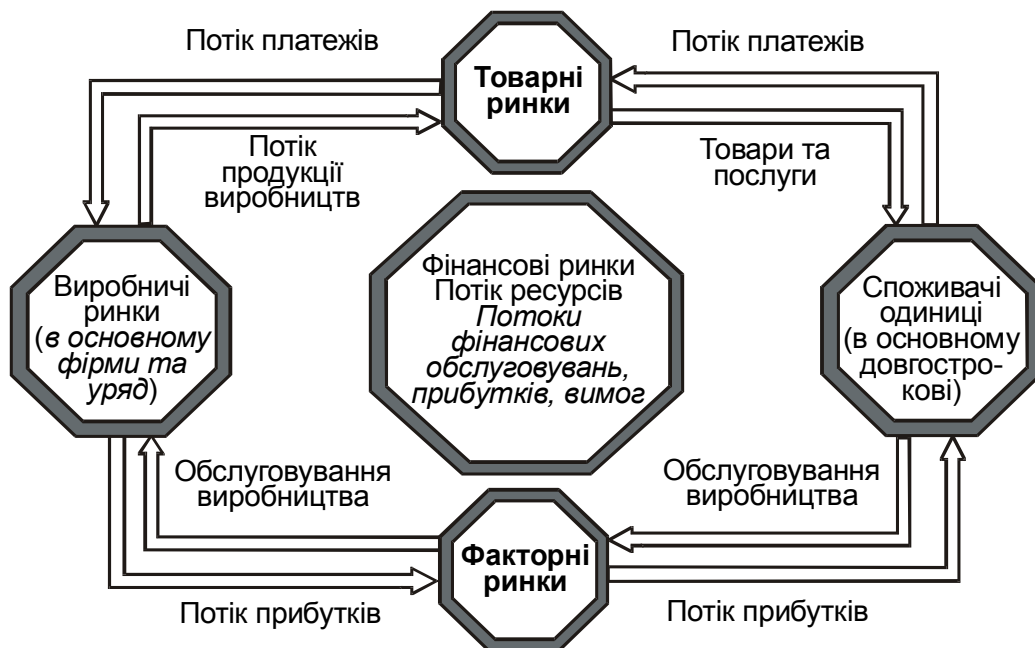

Рис. 3.1. Взаємодія ринків у внутрішній економічній системі

Інвестиційний ринок можна визначити як ринок, що регулює сукупність економічних відносин, які виникають між продавцем та покупцем інвестиційних ресурсів. Відповідно до цього визначення, міжнародний інвестиційний ринок – це регулятор сукупності економічних відносин, що

виникають між продавцем інвестиційних ресурсів та їх покупцем, які є резидентами різних країн.

Як ключовий сегмент фінансового ринку, він має яскраво виражену інтегративну специфіку по відношенню до інших ринків.

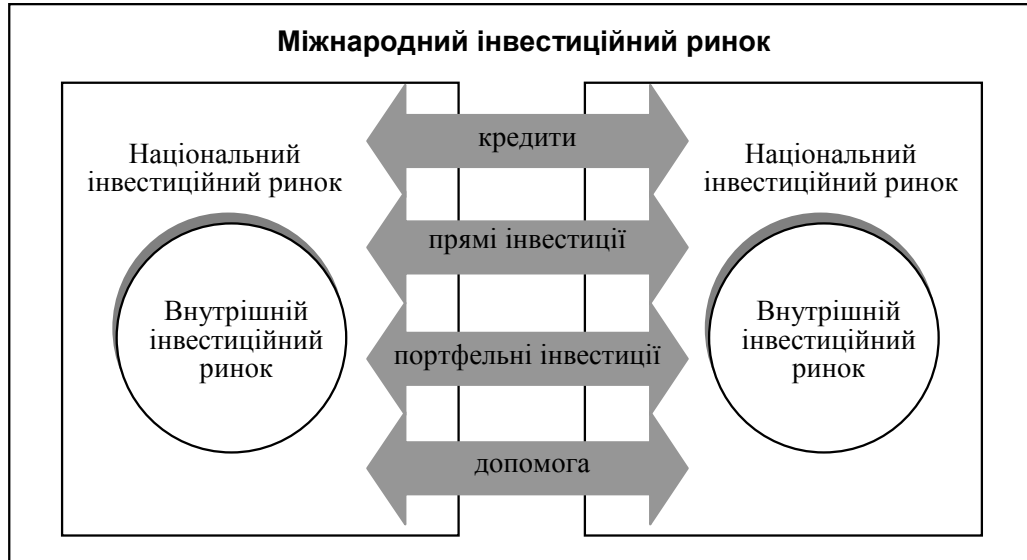

Рис.3.2. Міжнародний інвестиційний ринок

Завдання 1

Підберіть до кожного терміна в лівому стовпчику визначення з правого

Ринки	Стратегія
Факторні ринки	використовують частину свого прибутку від факторних ринків для купівлі товарів та послуг на товарних ринках
Споживчі одиниці	виконують життєво важливу функцію в економічній системі — вони спрямовують заощадження, що йдуть в основному від домогосподарств, до тих об'єктів (індивідуальних чи інституціональних), які потребують ресурсів, що перевищують їхні поточні прибутки. Більшість ресурсів акумулюються фінансовими ринками для забезпечення інвестиційної діяльності фірм та урядів
Фінансові ринки	інститут, через який індивідуальні та інституціональні суб'єкти з тимчасовими залишками коштів зустрічаються з позичальниками, що мають тимчасову нестачу коштів. Основними об'єктами цього ринку є короткострокові кредити (до одного року).
Грошовий ринок	забезпечує здійснення довгострокових інвестицій фірм, урядів та домогосподарств
Ринок капіталу	розподіляють чинники виробництва — землю, працю та капітал, а також прибутки у формі заробітної плати, прибутки від оренди та інші серед власників виробничих ресурсів

Питання:

1. Який ринок підтримує ресурси для спекулятивних операцій з цінними паперами та споживчими товарами.
2. Чи є фінансові інструменти на ринку капіталу довгостроковими або безстроковими?
3. Чи можна ринок капіталів поділити на кредитний ринок та ринок цінних паперів з диференціацією останнього щодо домінування того чи іншого фінансового інструменту (ринок акцій, облігацій тощо)?

Завдання 2

Заповніть схему рисунка 3.3. Необхідні терміни: *національний фінансовий ринок, міжнародний фінансовий ринок, ринок капіталів, кредитний ринок, ринок накопичених у матеріальній формі ресурсів, ринок землі і природних ресурсів, ринок продукції і послуг, грошовий ринок, ринок цінних паперів, інвестиційний ринок.*

Ринок цінних паперів – регулятор багатьох стихійних процесів, які виникають в ринковій економіці. Це відноситься, перш за все, до інвестування капіталу. Вважається, що міграція капіталу відбувається притоком його до місць необхідного застосування і відтоком з тих галузей виробництва, де його надлишок. Цінні папери є засобом, який забезпечує роботу цього механізму. Вони притягують тимчасово вільний капітал, де б він не знаходився, і через купівлю-продаж допомагають «перекинути» його в необхідному напрямку. Внаслідок цього оптимізується структура суспільного виробництва.

Пропозиція на грошовому ринку в основному визначається комерційними банками, що постачають ресурси для фірм та уряду. Нефінансові компанії з тимчасовими залишками коштів також забезпечують короткострокові гроші для банків та інших компаній на грошовому ринку.

На ринку капіталів головними позичальниками виступають різноманітні компанії. Крім того, позичальником виступає уряд, що випускає довгострокові зобов'язання під різні державні програми. Позичальниками також виступають домогосподарства, що позичають гроші для фінансування, наприклад, для купівлі нового будинку. Пропозиція на цьому ринку йде від різних фінансових

інститутів, таких як банки, страхові компанії, пенсійні фонди та інші подібні організації.

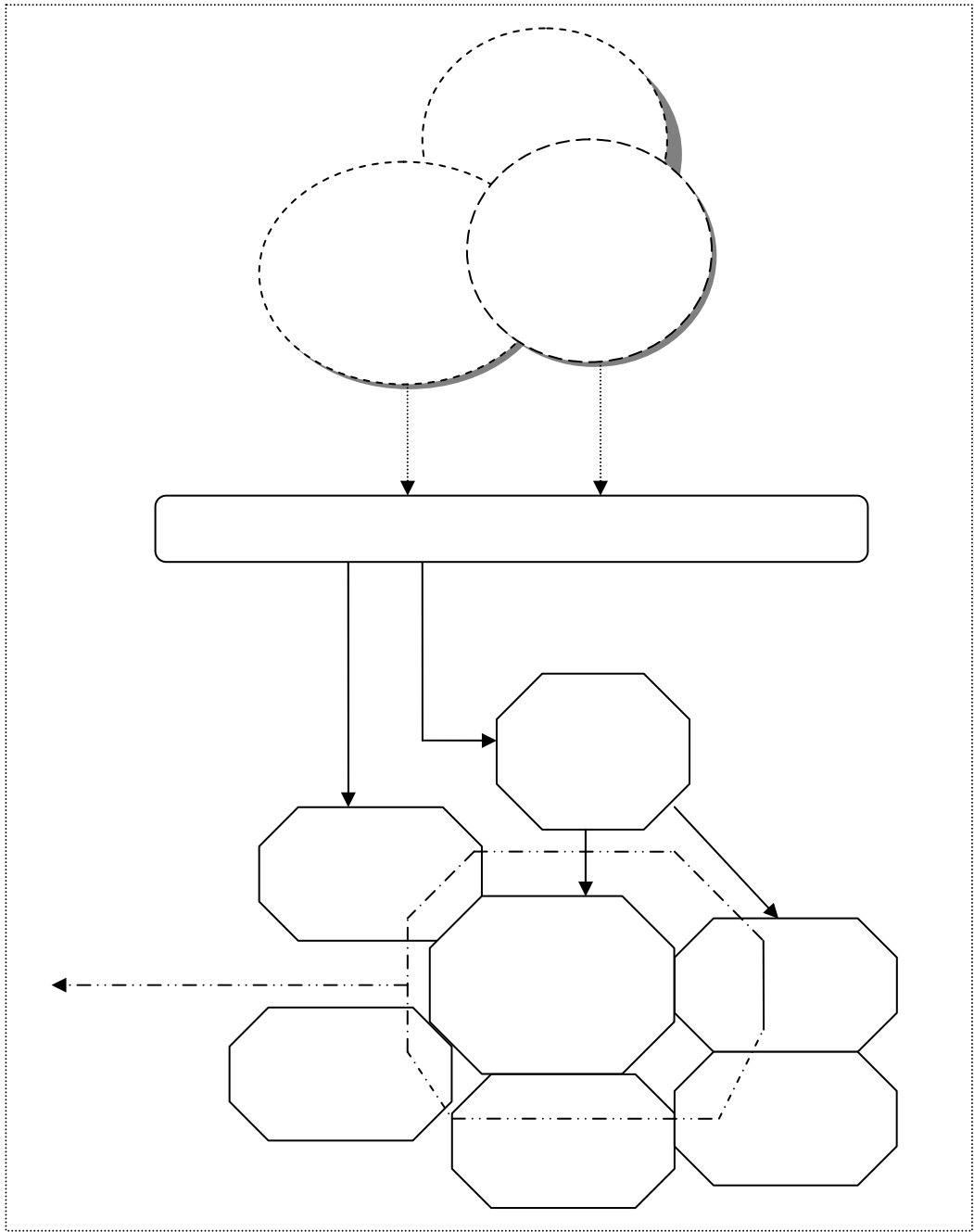

Рис.3.3. Формування міжнародного інвестиційного ринку

Завдання 3

Побудуйте схему функціональної структури міжнародного інвестиційного ринку (рис. 3.4.) Необхідні терміни: *міжнародний інвестиційний ринок, ринок об'єктів реального інвестування (інвестиційних товарів), ринок фінансових ресурсів, ринок прямих іноземних інвестицій, ринок нерухомості, ринок робочої сили, ринок інтелектуальних цінностей, грошовий ринок, ринок капіталу, фондовий ринок, первинний, вторинний, кредитний ринок, валютний ринок, первинні інвестиції, реінвестиції.*

На ринку прямих іноземних інвестицій реалізується, як правило, довгострокове капіталовкладення в іноземні підприємства з метою отримання прибутків та безпосереднього впливу на господарську діяльність підприємства. Прямі іноземні інвестиції забезпечують надходження до країни нових технологічних, економічних, управлінських та маркетингових знань, підвищуючи рівень зайнятості населення та сприяючи загальному економічному розвитку. До прямих інвестицій належать первинні вкладення та реінвестиції. Крім того, прямі інвестиції включають усі внутрішньокорпораційні перекази капіталу у формі кредитів і позик між прямим інвестором і філіями, дочірніми та асоційованими компаніями.

Реальні активи є джерелом доходів в економіці, а фінансові – характеризують його розподіл серед інвесторів. Але фінансові активи і ринки, на яких ними торгують, відіграють вагомую роль у розвитку економіки. Вони дають можливість примножувати реальні активи. Особливість фінансових ресурсів, які обслуговують основний та оборотний капітал, зумовлює його поділ на грошовий ринок та ринок капіталу.

На грошовому ринку обертаються короткострокові, високоліквідні та низькоризиковані грошові інструменти, які називають грошовими еквівалентами, або просто грошима. До інструментів грошового ринку належать депозитні сертифікати, комерційні векселі, банківські акцепти, євродолари,

викупні угоди. На ринку капіталів здійснюються довгострокові та ризиковані інвестиції фірм, урядів та домогосподарств.

Валютний ринок обслуговує боргові зобов'язання в іноземній валюті. На фондовому ринку відбувається торгівля особливо цінними паперами. Вони не мають власної вартості, оскільки їхня цінність визначається активами, які вони представляють. Цінний папір відображає право власності інвестора та визначає умови, за яких він може використати це право. Більшість цінних паперів можуть легко переходити від одного власника до іншого разом зі своїми правами та зобов'язаннями.

Ринок капіталу виступає у вигляді сегментів: ринки довгострокових цінних паперів з фіксованим доходом, ринки акцій та ринки таких похідних цінних паперів, як опціони та ф'ючерси.

На первинному ринку купуються та продаються нові випуски цінних паперів. На вторинному ринку розміщуються цінні папери, що вже існують. Розміщення цінних паперів на первинному ринку можуть здійснювати компанії, які збираються стати відкритим акціонерним товариством і вперше пропонують свої акції широкому колу інвесторів, або компанії, які здійснюють повторний випуск. Досить часто первинний випуск здійснюється із залученням андеррайтерів – інвестиційних банків, які гарантують розміщення цінних паперів. Як правило, збутом цінних паперів займаються декілька інвестиційних банків, які під управлінням головного банку формують емісійний синдикат. При цьому фірма-емітент продає андеррайтерам цінні папери і передає ризик, пов'язаний з їхнім збутом широкому колу інвесторів.

Після первинного розміщення цінні папери можуть вільно купуватися та продаватися на вторинному ринку, який складається з сукупності фондових бірж, позабіржового ринку цінних паперів та прямих угод між покупцями та продавцями. Розвиток фінансового ринку викликав потребу в розширенні кількості фінансових інструментів, що призвело до посилення процесу сек'юритизації, тобто випереджального зростання операцій з цінними паперами, порівняно з операціями з традиційними грошовими інструментами.

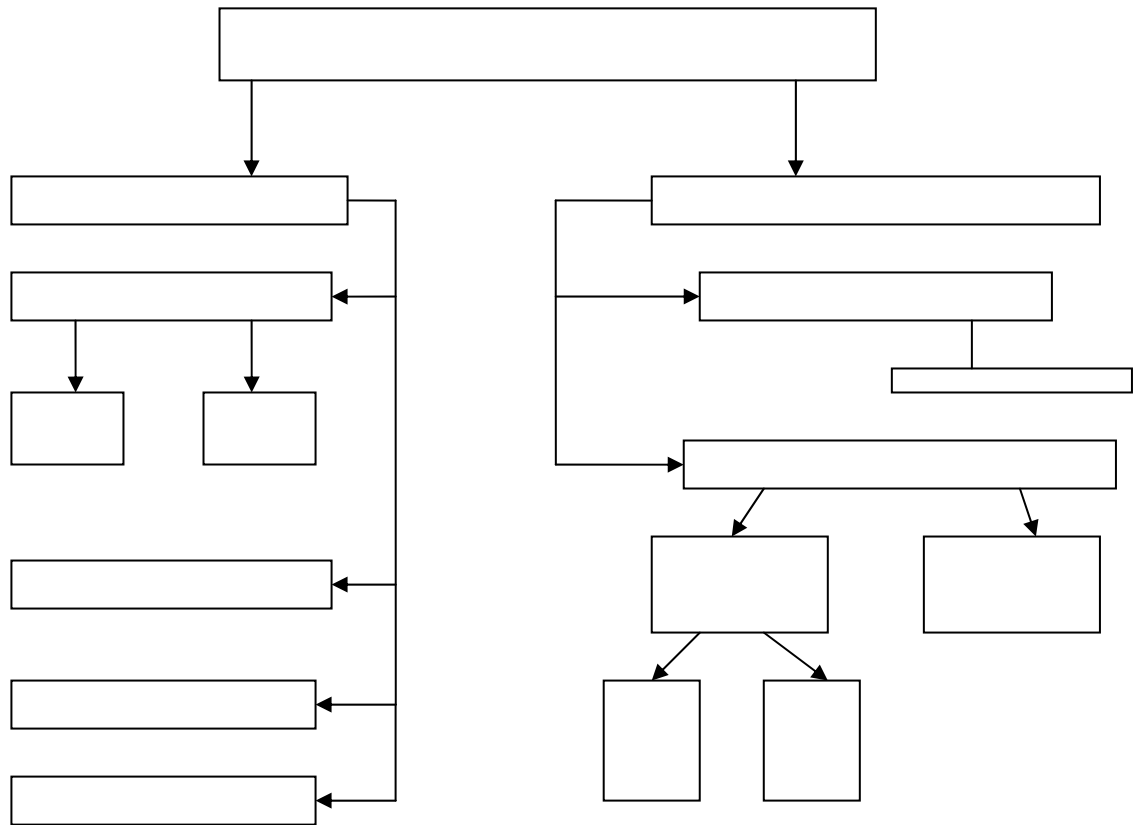

Рис.3.4. Функціональна структура міжнародного інвестиційного ринку

Фінансовий ринок може бути представлений у складі чотирьох секторів, до яких відносяться домогосподарства, комерційні фірми, державний сектор та фінансові посередники. Більша частина капіталу домашніх господарств формується за рахунок власних засобів. Саме тут виникає основний надлишок коштів, що спрямовується на фінансування комерційних фірм, держави та розміщується у фінансових інститутах (інвестиційні фонди, банки). Досить вагомим та важливим сектором фінансового ринку є держава. Вона виступає найбільшим позичальником та кредитором. Для того щоб потрапити на іноземні ринки, вітчизняні емітенти повинні випустити депозитарні розписки на свої акції, що є досить витратним і тривалим процесом. Саме тому багато компаній рееструють в офшорних зонах дочірні структури і вже після цього виходять на ринок акцій. Це також дозволяє уникнути труднощів, пов'язаних з недостатнім розвитком у вітчизняній країні правового поля щодо захисту прав інвесторів. Вимоги до первинного розміщення акцій через глобальні

депозитарні розписки залежать від того, на якій торговельній площадці збирається розміститися емітент.

Питання:

1. На якому ринку обертаються короткострокові, високоліквідні та низькоризикові грошові інструменти?
2. На якому ринку, як правило, реалзується довгострокове капіталовкладення?
3. На якому ринку здійснюються довгострокові та ризиковані інвестиції?
4. На якому ринку відбувається торгівля особливо цінними паперами?
5. Що означає цінний папір?
6. Які основні сегменти ринку капіталів?
7. Чи є частиною грошового ринку валютний ринок?
4. Характеристика цінного паперу як особливого товару.
5. Чи можна вважати цінний папір одночасно як титул власності, боргове зобов'язання, як право на одержання доходу і зобов'язання цей дохід виплачувати?
6. Цінний папір завжди є «символом» грошового капіталу або інших матеріальних цінностей?
7. Що називають «фондовою цінністю»?
8. Який ринок обслуговує боргові зобов'язання в іноземній валюті?
9. На якому ринку купуються та продаються нові випуски цінних паперів?
10. Характеристика андеррайтерів.
11. Який склад вторинного ринку?
12. Склад фінансового ринку.

Завдання 4

Знайдіть правильну відповідь

1. Всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкт підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект – це:

- а) фінансування;
- б) бюджетне асигнування;

в) інвестиція.

2. Найпоширеніша форма міжнародної інвестиційної діяльності компаній:

а) експорт;

б) лізинг.

3. Договірна маркетингова система збуту споживчих товарів і послуг:

а) франшиза;

б) франчайзінг;

в) етап розвитку автономної компанії.

4. Фірма переходить до прямого інвестування і контролює партнера, створюється торгова фірма за рубежом або спільне підприємство (СП) – це характеристика:

а) стадія участі;

б) стадія прямого інвестування в контрольовану філію.

5. Завершальна форма міжнародної інвестиційної діяльності характерна для нашого часу:

а) стадія глобальної фірми, транснаціональної компанії;

б) етап автономної філії (дочірньої компанії).

6. Договір про оренду засобів виробництва, устаткування, інвентарю або нерухомого майна спеціального призначення, що були придбані з метою їх передачі в оренду підприємству:

а) експорт;

б) лізинг.

7. Переведення значних розмірів капіталу в країни з більш сприятливим інвестиційним кліматом (для уникнення високого оподаткування, негативних наслідків інфляції, ризику експропріації та ін.):

а) втеча капіталу;

б) чистий приплив капіталу.

8. Чистий приплив капіталу:

а) переведення значних розмірів капіталу в країни з більш сприятливим інвестиційним кліматом (для уникнення високого оподаткування, негативних наслідків інфляції, ризику експропріації та ін.);

б) це різниця між обсягом надходження грошових коштів із-за кордону (через позики і продаж іноземним інвесторам фінансових активів) та обсягом вивозу капіталу у формі позик іноземним позичальникам чи купівлі фінансових активів зарубіжних емітентів.

9. Захист внутрішнього ринку від іноземної конкуренції:

а) стратегія ізоляції;

б) стратегія протекціонізму.

10. Вилучення держави зі світових господарчих зв'язків:

а) стратегія протекціонізму;

б) стратегія ізоляції;

в) стратегія вільної торгівлі (фритредерство).

11. Фінансовий посередник, що акумулює кошти індивідуальних інвесторів і здійснює спеціалізовану інвестиційну діяльність, як правило, на операціях з цінними паперами:

а) інституційний інвестор;

б) посередствений інвестор.

12. Індивідуальний інвестор:

а) акумулює кошти індивідуальних інвесторів і здійснює спеціалізовану інвестиційну діяльність, як правило, на операціях з цінними паперами;

б) самостійно (без посередників) здійснює інвестиційну діяльність.

13. Регулятор сукупності економічних відносин, що виникають між продавцем інвестиційних ресурсів та їх покупцем, які є резидентами різних країн:

а) міжнародний інвестиційний ринок;

б) інвестиційний процес.

14. Фритредерство:

а) зменшення до мінімуму обмежень у зовнішній торгівлі;

б) ефективна тільки у випадку великого дефіцитного національного ринку, на якому знайдеться місце усім, у т. ч. й іноземним інвесторам.

15. Розподіляють чинники виробництва — землю, працю та капітал, а також прибутки у формі заробітної плати, прибутки від оренди та інші серед власників виробничих ресурсів:

а) факторні ринки;

б) фінансові ринки;

16. Фінансові ринки:

а) забезпечують здійснення довгострокових інвестицій фірм, урядів та домогосподарств;

б) вони спрямовують заощадження, що йдуть в основному від домогосподарств, до тих об'єктів (індивідуальних чи інституціональних), які потребують ресурсів, що перевищують їхні поточні прибутки.

17. Ринок капіталу виступає у вигляді сегментів: ринки довгострокових цінних паперів з фіксованим доходом, ринки акцій та ринки таких похідних цінних паперів, як опціони та ф'ючерси:

а) так;

б) ні.

18. Більшість цінних паперів можуть легко переходити від одного власника до іншого разом зі своїми правами та зобов'язаннями:

а) так;

б) ні.

18. На грошовому ринку обертаються короткострокові, високоліквідні та низькоризиковані грошові інструменти, які називають грошовими еквівалентами:

а) так;

б) ні.

Завдання 5

Дайте відповіді на запитання

№ 1

1. Тракткування інвестицій згідно Закону України?
2. Яка різниця між прямими і непрямими інвестиціями?
3. Які фактори впливають на обсяг інвестицій?
4. Міжнародна інвестиція
5. Джерела фінансування інвестицій.
6. Глобально-економічні фактори міжнародного інвестування.
7. Ознака класифікації іноземних інвестицій «форма вивезення капіталу».
8. Характеристика прямих іноземних інвестицій.
9. Характеристика портфельних інвестицій.
10. Показник «втеча капіталу».

№ 2

1. Визначення основних та оборотних фондів?
2. Фінансові інвестиції.
3. Що відноситься до власних джерел інвестування?
4. Причини створення МБРР та МВФ.
5. Політико-економічні фактори міжнародного інвестування.
6. Іноземні інвестиції (Закон України).
7. Ознаки класифікації іноземних інвестицій «об'єкти вкладень» та «ступінь контролю».
8. Ознаки класифікації прямих іноземних інвестицій.
9. Мета портфельного інвестора.
10. Показник «чистий приплив капіталу»

№ 3

1. Реальні інвестиції.
2. Стратегічний інвестор.
3. Джерела інвестиційного капіталу.
4. Схема інвестиційного ринку.
5. Інфраструктурне забезпечення міжнародної інвестиційної діяльності.
6. Загальноекономічні фактори міжнародного інвестування.
7. Експортоорієнтовані та імпортозаміщувальні іноземні інвестиції.
8. Міжнародна інвестиційна діяльність.
9. Визначення портфельних інвестицій.
10. Як називають країну базування та приймаючу країну.

№ 4

1. Індивідуальний інвестор.
2. Позичкові джерела інвестиційного капіталу.
3. Інвестиційний клімат.
4. Консервативний, поміркований та агресивний інвестор.
5. Ресурсно-економічні фактори міжнародного інвестування.
6. Складові іноземних інвестицій.
7. Прямі іноземні інвестиції.
8. Дочірня та асоційована компанія.
9. Ознака класифікації іноземних інвестицій «характеристика інвестиційних потоків».
10. Позитивні риси прямих іноземних інвестицій.

Інвестори на міжнародному інвестиційному ринку**Основні терміни**

інвестори - investors, міжнародний інвестиційний ринок - international investment market, індивідуальні інвестори - individual investors, холдингова компанія - holding company, фінансова група - financial group, держава - state, світовий банк - world bank, міжнародний валютний фонд - international monetary fund, класифікація інвестиційних фондів - classification of investment funds, спеціальні права запозичення (SDR) - special drawing rights

Завдання 1**Індивідуальні та інституційні інвестори**

Дайте відповіді на питання

1. Що являє собою холдингова компанія?
2. Як називається головна компанія будь якої фінансової імперії, монополії, що володіє контрольним пакетом акцій дочірніх підприємств і спеціалізується на управлінні цією імперією, яку утворюють ці підприємства разом зі своїми дочірніми фірмами?
3. Який інституційний інвестор здійснює інвестування з метою зміцнити у довгостроковій перспективі становище своєї імперії, можливо, відмовившись при цьому навіть від значних прибутків?
4. Що являє собою фінансова група?
5. Як називається об'єднання підприємств, пов'язаних в єдине ціле системою взаємної участі?
6. Чим відрізняється фінансова група від холдингу?
7. Чи має фінансова група головну фірму, яка спеціалізується на управлінні?
8. Що являє собою фінансова компанія?
9. Яка корпорація не здійснює диверсифікації вкладень?
10. Чим відрізняється фінансова компанія від холдингової?
11. Дайте визначення поняттю „інвестиційні компанії”. Який для неї єдиний вид діяльності?

12. Які інституційні інвестори прагнуть отримати прибуток шляхом спекулятивної гри на біржі?
13. Як називають інституційних інвесторів, які здійснюють повсюдні інвестиції, але не мають стабільного портфеля цінних паперів?
14. За якими ознаками можна класифікувати інвестиційні компанії?
15. Як називається інвестиційна фірма, що управляє капіталом вкладників за їх довіреністю?
16. Як називається компанія, що формує свій капітал шляхом випуску та продажу акцій?
17. Від чого залежить спеціалізація інвестиційної компанії?
18. Якщо інвестиційна компанія має лише один портфель інвестицій, то вона являє собою...?

Завдання 2

Дайте відповіді на запитання

1. Як визначаються прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Законі України «Про режими іноземного інвестування»?
2. Чи представлені іноземні інституційні інвестори на українському ринку міжнародними фінансово-кредитними інституціями?
3. Яка найбільш впливова міжнародна кредитна система?
4. Які інституції включає в себе група Світового банку?
5. В якому році набрала чинності угода про створення Міжнародного банку реконструкції та розвитку, коли розпочав свою діяльність Світовий банк та яке було його основне завдання?
6. Якій країні вперше надав позику після року створення МБРР?
7. Членами МБРР можуть бути тільки держави-члени МВФ?

Завдання 3

1. Згідно із законодавством України індивідуальними суб'єктами інвестиційного ринку можуть бути фізичні особи:

а) так;

б) ні.

2. Холдинг може здійснювати інвестування з метою зміцнити у довгостроковій перспективі становище своєї фінансової імперії, монополії, можливо відмовившись при цьому навіть від значних прибутків:

а) так, цілком природно;

б) ні, це економічно не вигідно.

3. Як називається головна компанія будь якої фінансової імперії, монополії, що володіє контрольним пакетом акцій дочірніх підприємств і спеціалізується на управлінні цією імперією, яку утворюють ці підприємства разом зі своїми дочірніми фірмами:

а) холдингова компанія;

б) фінансова група.

4. Не має головної фірми, яка спеціалізується на управлінні:

а) холдингова компанія;

б) фінансова група.

5. Чим відрізняється фінансова група від холдингу:

а) не має головної фірми, що спеціалізується на управлінні;

б) має головну фірму, що спеціалізується на управлінні.

6. Яка корпорація не здійснює диверсифікації вкладень та фінансує обране за певним критерієм досить вузьке коло інших корпорацій:

а) фінансова компанія;

б) страхові фонди та холдинги.

7. Чим відрізняється фінансова компанія від холдингової:

а) не володіє контрольним пакетом акцій корпорацій, що нею фінансуються;

б) володіє контрольним пакетом акцій корпорацій, що нею фінансуються.

8. Традиційно під інвестиційною компанією розуміють:

- а) інвестиційне акціонерне товариство (формує свій капітал шляхом випуску та продажу акцій);
- б) страховий фонд, який управляє капіталом вкладників за їх довіреністю.

9. «Інвестиційна компанія» (у вузькому розумінні):

- а) компанія, що формує свій капітал за рахунок внесків дрібних інвесторів на загальних підставах і не займається страховою чи будь-якою іншою діяльністю.

Вкладання у цінні папери для неї єдиний вид діяльності;

- б) компанія, що формує свій капітал за рахунок внесків значних інвесторів на загальних підставах і займається страховою чи будь-якою іншою діяльністю.

Вкладання у цінні папери для неї не єдиний вид діяльності.

10. Можна класифікувати за такими ознаками: юридичною формою, спеціалізацією вкладень, ступенем свободи менеджерів у прийнятті рішень:

- а) інвестиційні компанії;
- б) інвестиційно-інноваційні проекти.

11. Як називається об'єднання підприємств, пов'язаних в єдине ціле системою взаємної участі:

- а) фінансова група;
- б) інвестиційні дилери.

12. Інвестиційна фірма, яка управляє капіталом вкладників за їх довіреністю називається:

- а) трастом;
- б) інвестиційне акціонерне товариство.

13. Чи може інвестиційна компанія вкладати капітал у різні види цінних паперів чи надавати перевагу вкладенням їх в окремий вид таких паперів:

- а) так;
- б) ні.

14. Чи може бути в інвестиційній компанії така ситуація: менеджери мають широку свободу дій стосовно інвестицій або менеджери мають обмежену свободу дій:

- а) так;
- б) ні.

15. Якщо інвестиційна компанія має лише один портфель інвестицій то вона являю собою:

- а) інвестиційний фонд;
- б) холдингова компанія.

Завдання 4

Дайте відповіді на питання

1. Під Бреттон-Вудською валютною системою розуміють Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних суперечок (МЦВІС)?
2. Яким чином утворюється статутний капітал МБРР?
3. Чи всі позики надаються МБРР лише під урядові гарантії?
4. Міжнародна асоціація розвитку надає позики найбільшим країнам?
5. Що мається на увазі під «найбідніші країни»?
6. В якому році створена МАР?
7. Яким шляхом формуються фонди МАР?
8. Які вигідні умови пропонує МАР?
9. МАР юридично відокремлена від МБРР?
10. МАР та МБРР мають єдину адміністративну структуру?
11. Україна є членом МБРР? МАР?
12. З якого року почало працювати в Україні представництво Світового банку?
13. На що спрямовані системні проекти?
14. Яка схема надання коштів МБРР?
15. Чи може Міжнародна фінансова корпорація (МФК) брати участь у капіталі підприємств і надавати позики без державної гарантії?
16. Яка організація займається сприянням функціонуванню міжнародної валютної системи?

Завдання 5

Тестове завдання

1. Більшість голосів для ухвали найбільш важливих рішень в МБРР належить:
 - а) США;
 - б) РФ.
2. Яким чином утворюється статутний капітал МБРР:
 - а) шляхом передплати країн-членів на акції вартістю 100 тис. SDR кожна, розподіл відбувається за стандартною формулою на підставі розміру квоти країн-членів МВФ;
 - б) періодичних вкладень за рахунок внесків більш розвинених країн та переказів ЄБРР, обов'язкова передплата на акції вартістю 100 тис. євро.
3. SDR визначається на основі середньозваженої величини «валютного кошика»:
 - а) так;
 - б) ні.
4. Чи всі позики надаються МБРР лише під урядові гарантії:
 - а) так;
 - б) ні.
5. Поточною діяльністю МБРР керує:
 - а) найбільші акціонери банку, які призначаються на 5-річний період;
 - б) директорат, у складі 25 директорів-виконавців.
6. Група Світового Банку:
 - а) МБРР, МАР, БАГІ, МЦВІС, МФК;
 - б) МБРР, МАР.
7. В якому році створена МАР:
 - а) 1945 р.;
 - б) 1960 р.
8. Яким шляхом формуються фонди МАР:
 - а) періодичні вкладення за рахунок внесків більш розвинених країн, частина ресурсів – перекази МБРР та погашення раніше наданих кредитів;

б) шляхом передплати країн-членів на акції вартістю 100 тис. SDR кожна, розподіл відбувається за стандартною формулою на підставі розміру квоти країн-членів МВФ.

9. МАР надає позики найбільш біднішим країнам:

а) так;

б) ні.

10. МАР юридично відокремлена від МБРР:

а) ні;

б) так.

11. Україна є членом МБРР, МАР:

а) так;

б) є членом МБРР, але не входить до складу МАР.

12. З якого року почало працювати в Україні представництво Світового банку:

а) з 1992 р.;

б) з 1946 р.

13. Членами МБРР можуть бути тільки держави-члени:

а) ЄБРР;

б) МВФ.

14. Директорат МБРР очолює:

а) Президент Банку, який за традицією американець;

б) Рада керуючих, з представників 10 найбільш розвинутих країн.

15. Чи може Міжнародна фінансова корпорація (МФК) брати участь у капіталі підприємств і надавати позики без державної гарантії:

а) так;

б) ні.

16. В 2011 році квота України у статутному капіталі МВФ становила:

а) 1372 млн SDR;

б) 997 млн SDR.

17. Внесок держави-члена по квоті визначає:

а) максимальну суму фінансових ресурсів, яку держава-член зобов'язана надати МВФ;

б) мінімальну суму фінансових ресурсів, яку держава-член зобов'язана надати МВФ.

18. Кожна держава-член МВФ має:

а) по 250 базових голосів плюс один додатковий голос за кожні 100000 SDR квоти;

б) чисельність голосів тільки по кількості акцій в SDR.

19. БАГІ займається:

а) посередництвом у розв'язанні інвестиційних суперечок між урядами та іноземними інвесторами;

б) страховим забезпеченням гарантії інвестицій від політичних ризиків.

20. Stand-By, STF, EFF:

а) кредитні програми МВФ;

б) кредитні програми МБРР.

21. Кожна країна може отримати кредит МВФ без будь яких умов і попереднього вивчення економічного стану:

а) 25% своєї квоти;

б) 10% своєї квоти.

22. Кредитні операції МВФ здійснює лише з офіційними органами країн-членів:

а) так;

б) ні.

23. Вирішує короткострокові економічні проблеми: загальна підтримка платіжного балансу країн, стабілізація монетарної системи; не ставить завдання реабілітації та розвитку економіки країни - позичальниці:

а) МБРР;

б) МВФ.

24. Надає допомогу країнам, що розвиваються у вирішенні довгострокових проблем, прискоренні економічного зростання, боротьбі з бідністю, досягнення економічного та соціального прогресу:

а) МВФ;

б) МБРР.

25. Всі члени ЄБРР мають бути:

а) членами МВФ;

б) членами МАР.

26. Країнам ЄС належить вирішальний вплив:

а) ЄБРР;

б) МВФ.

27. МВФ та МБРР міждержавні інвестиційні інститути засновані одночасно в 1944 році у Бреттон-Вудсі (США) представниками 44 націй:

а) так;

б) ні.

28. Угода про створення МБРР (є одночасно і його статутом) набрала чинності у 1945 році:

а) так;

б) ні.

29. Розпочав свою діяльність Світовий банк (МБРР) 25 червня 1946 року. Основне завдання – відбудова Європи. Перша позика надана Франції через рік після створення:

а) так;

б) ні.

30. Міжнародна фінансова корпорація (МФК) створена у 1956 році. Мета – сприяння країнам що розвиваються, у стимулюванні приватного сектора шляхом інвестування чи надання позик:

а) так;

б) ні.

31. Членами МФК можуть бути тільки країни-учасниці ЄБРР:

а) так;

б) ні.

32. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ) створене у 1988 році з особливою метою – сприяти інвестуванню акціонерного капіталу і залученню інших прямих інвестицій до країн, що розвиваються, шляхом усунення перепон некомерційного характеру:

а) так;

б) ні.

33. Президент Світового банку є Головою ради директорів БАГІ:

а) так;

б) ні.

34. Міжнародний центр врегулювання інвестиційних суперечок (МЦВІС) створено в 1966 році, самостійна міжнародна організація. Мета – посередництво у розв'язанні інвестиційних суперечок між урядами та іноземними інвесторами:

а) так;

б) ні.

35. Міжнародний валютний фонд (МВФ) розпочав діяльність у 1946 році:

а) так;

б) ні.

Завдання 6

Міжнародні фінансових інституціях	Рік створення	Членство України у міжнародних фінансових інституціях (рік вступу)
МБРР		
МАР		
МФК		
БАГІ		
МЦВІС		
МВФ		
ЕБРР		

Оцінка інвестицій за фінансово-економічними показниками

Основні терміни

показник – indexes, оцінка грошових потоків за проектом – an estimation of money streams is on a project, врахування матеріальних і нематеріальних грошових потоків – account of financial and immaterial money streams, методи оцінки реальних інвестиційних проектів – methods of estimation of the real investment projects, види оцінки – types of estimation, термін окупності – term of recouperment, методи зіставлення інвестицій у часі – methods of comparison of investments are in time, метод складних відсотків – method of compound interests, метод дисконтування – method of discounting, сучасна вартість потоку платежів (модель NPV) – modern cost of stream of payments (model of NPV), сучасна вартість – PV-Present Value, внутрішня норма прибутковості (окупності) – IRR (Internal Rate of Return), інвестиційний ризик – investment risk, норма беззбитковості – norm of break-even, ціна капіталу (CC) – capital cost, чиста дисконтована вартість (NPV) – Net discounted cost, майбутня вартість грошей – (Future Value - FV)

Для того, щоб створити багатство зараз, дисконтована вартість усіх прогнозованих грошових потоків повинна перевищувати дисконтовану вартість усіх прогнозованих негативних грошових потоків. Чиста дисконтована вартість (NPV) проекту розраховується як сума всіх майбутніх грошових потоків, дисконтованих за певною ставкою доходності, за винятком дисконтованої вартості інвестицій.

Правило чистої поточної вартості ілюструється формулою:

$$NPV = \sum \frac{Rt}{(1 + dc)^t} - \sum \frac{St}{(1 + dc)^t} = \sum PV - \sum SV;$$

де R_t – очікувані чисті грошові потоки, dc - ставка доходності, що вимагається від проекту, St – початкова витрата капіталу, що здійснюється зараз (або теперішні вартості всіх витрат). Для розрахунків коефіцієнтів дисконтування грошових потоків за роками періоду економічного життя інвестицій використовується формула:

$$Kd = \frac{1}{(1 + dc)^t}, \text{ де } dc - \text{ дисконтна ставка (при розрахунку береться}$$

коефіцієнт), %, t – рік, на який розраховується коефіцієнт дисконтування.

Правило чистої поточної вартості дає теоретично обґрунтовану відповідь на запитання щодо прийняття або відхилення інвестиційної пропозиції. Якщо $NPV > 0$, то інвестиції доцільні, серед декілька інвестиційних проектів обирається той, що має максимальне значення NPV .

Для більш точного розрахунку внутрішньої норми прибутковості (рентабельності, окупності) - IRR (Internal Rate of Return) можна скористатися способом, що ґрунтується на використанні формули лінійної інтерполяції:

$$IRR = dc_1 + \frac{Пзн \cdot (dc_2 - dc_1)}{Пзн + Взн}, \text{ де}$$

dc_1 і dc_2 – дисконтні ставки, при яких одержано відповідно мінімальне позитивне та мінімальне від'ємне значення NPV (dc_1 і dc_2 не повинні відрізнятися більш ніж на два процентних пункти), $Пзн$ і $Взн$ (абсолютне значення) – відповідно позитивне і від'ємне значення NPV .

Співвідношення дисконтованих витрат і доходів називається індексом прибутковості (PI). Він є часткою від ділення очікуваних майбутніх грошових потоків на інвестиційні витрати

$$PI = \sum \frac{Rt}{(1 + dc)^t} \div \sum \frac{St}{(1 + dc)^t} = \sum PV \div \sum SV$$

Дисконтований термін окупності (ДТР) – такий період у роках, який необхідний для відшкодування інвестицій прибутком, одержаним завдяки здійсненню цього проекту (інвестиційний прибуток). Визначається як відношення суми дисконтованих витрат до середньорічної суми дисконтованого грошового потоку.

Ризик існує лише щодо подій, які не відбулися, тобто прогнозуються, очікуються у майбутньому. Невизначеність щодо тієї чи іншої ситуації, яка може скластися у майбутньому, і формує поняття ризику. Інвестиційний план завжди орієнтується на майбутнє і тому пов'язаний з великою невизначеністю щодо економічної ситуації та поведінки людей. Досить імовірно, що з об'єктивних чи суб'єктивних причин інвестиційні плани не реалізуються. Під інвестиційним ризиком розуміють імовірність нездійснення запланованих цілей інвестування (у вигляді прибутку або соціального ефекту). Ризику важко

позбутися, але ним можна керувати, заздалегідь оцінюючи, розраховуючи, плануючи дії, що мають знизити вірогідність небажаних подій під час реалізації інвестиційного проекту.

Аналіз сценаріїв проекту – методика аналізу ризику, яка розглядає чутливість реагування очікуваного прибутку до змін у ключових змінних величинах та можливий інтервал їх значень. Аналіз сценарію розглядає „погані” та „добрі” фінансові обставини, які можливі в очікуваній ситуації. При цьому фінансовий аналітик просить операційних менеджерів підібрати „поганий” набір обставин (низька ціна продажу, низький обсяг продажу, високі змінні витрати на одиницю тощо), середній (або „більш можливий”) набір і „добрий” набір обставин.

Щоб оцінити переваги різних напрямів інвестицій і оперувати ними, доцільно ці відхилення звести до одного значення, а потім у його межах прогнозувати різні рівні прибутку з урахуванням ймовірності їх досягнення. Ймовірність означає можливість отримання конкретного результату. Сума величин ймовірності ($\sum P_i = 1$) дорівнює 1. Математичне сподівання будь якої події дорівнює добутку абсолютного значення цієї події та ймовірності її настання.

Чим більша невпевненість у кінцевому результаті, тим ширше межа відхилень прибутковості від середнього значення. Залежно від складності, точності аналізу та розрахунків прибутку менеджер (економіст) надає величину ймовірності кожному значенню у межах відхилень. Таким показником може бути середньоквадратичне відхилення (δ) або коефіцієнт варіації (V).

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (NPV_i - \overline{NPV})^2 \cdot P_i}{\sum P_i}} \quad \sigma = \sqrt{\sum (NPV_i - \overline{NPV})^2 \cdot P_i}$$

$$\overline{NPV} = \frac{\sum_{i=1}^n NPV_i \cdot P_i}{\sum P_i} \quad V = \frac{\sigma}{\overline{NPV}} \cdot 100\%$$

Коефіцієнт варіації (V) визначає частку відхилення показника від його середнього значення. Ризик нижчий там, де коефіцієнт варіації нижчий, а співвідношення ризику і доходу сприятливіше. Коефіцієнт може змінюватись від 0 до 100%.

Коефіцієнт варіації, %	Оцінка ризику
Менше 17	Ризик відсутній
17 – 33	Низький
34 - 40	Середній
41 – 60	Високий
Більше 60	Катастрофічний

Завдання 1

Вирішити задачі

№ 1

Компанія розглядає можливість купівлі обладнання вартістю 1000 доларів США і очікується, що воно має термін використання три роки. Оцінювання щорічного доходу не можна визначити точно, так як на дохід впливає стан галузі, де буде використано обладнання. Передбачається, що галузь може мати ажіотажне піднесення, нормальний стан, стан занепаду. Для оцінювання проектів компанія використовує дисконтну ставку 10 %.

Стан галузі	Рік			
	0	1	2	3
Піднесення (1)	-1000	500	700	980
Нормальний (2)	-1000	500	600	700
Спад (3)	-1000	300	300	250

За оцінюванням певної незалежної організації, що прогнозує розвиток галузі, ймовірності станів цієї галузі наступні:

Стан	1	2	3
Ймовірність	0,20	0,60	0,20

Визначте очікувану чисту поточну вартість (NPV) проекту, чи може проект бути прийнятим компанією?

№ 2

1. Визначити чисту поточну вартість.
2. Чи підвищується рентабельність проекту із зниженням дисконтної ставки?
3. Визначте внутрішню норму окупності та індекс прибутковості.

Рік	Чистий прибуток, млн.грн	Амортизація, млн.грн	Інвестиційний прибуток, млн.грн	Інвестиційні витрати, млн.грн	Грошовий потік, млн.грн	Кд при дисконтній ставці 20 %	Дисконтований грошовий потік, млн.грн	Кд при дисконтній ставці 25 %	Дисконтований грошовий потік, млн.грн
0	272	90		2010					
1	293	102							
2	346	118							
3	377	125							
4	385	125							
5	385	125							
6	385	125							
7	385	125							
8	385	125							
9	385	125							
NPV						x		x	

№ 3

За даними таблиці оцінити ризик інвестиційних проектів

Оцінка можливого результату	Проект А		Проект В	
	Запроектований прибуток, тис. грн	Значення імовірності	Запроектований прибуток, тис. грн	Значення імовірності
Висока	3000	0,26	3200	0,20
Середня	2580	0,48	2573	0,60
Низька	1790	0,26	1500	0,20

Завдання 2

Тестове завдання

1. Чи пов'язані інвестиції з різною віддачею їх у часі:
а) так; б) ні.

2. $PBG = MBG \cdot (1+i)^t$ ця формула характеризує метод зіставлення інвестицій у часі:

- а) складних відсотків;
- б) дисконтування.

3. $MBG = PBG \cdot (1+i)^t$ ця формула характеризує метод зіставлення інвестицій у часі за допомогою:

- а) складних відсотків;
- б) дисконтування.

4. Метод складних процентів дає можливість:

- а) оцінити вартість грошей у майбутньому;
- б) визначити оптимальну відсоткову ставку.

5. Менш ризикований проект:

- а) $H_b = 20\%$;
- б) $H_b = 35\%$.

6. З підвищенням дисконтної ставки чиста поточна вартість інвестиційного проекту:

- а) зростає;
- б) знижується.

7. Який показник дає змогу оцінити ефективність проекту протягом усього терміна дії інвестиційного проекту:

- а) норма беззбитковості;
- б) NPV.

$$8. PI = \sum \frac{Rt}{(1+dc)^t} \div \sum \frac{St}{(1+dc)^t} :$$

- а) індекс прибутковості;
- б) чиста поточна вартість.

9. Якщо потрібно визначити індекс інфляції за тривалий період (наприклад за один рік) на основі значень рівня інфляції за більш вузькі проміжки часу (наприклад, місяці), використовують формулу:

$$\text{а) } I = (1+TI_1) \cdot (1+TI_2) \cdot (1+TI_3) \dots (1+TI_t); \quad \text{б) } I = \frac{\sum_{i=1}^n piqi}{\sum_{i=1}^n pi_0qi}$$

10. Інвестиційний проект вважається тим надійніше, чим менша норма беззбитковості:

- а) так;
- б) ні.

11. Середньорічна норма інвестиційного прибутку визначається як відношення усередненого інвестиційного прибутку (одержаного за період окупності інвестиційних витрат) до обсягу інвестиційних витрат:

- а) так;
- б) ні.

12. Для оцінки ступеня ризику здійснення інвестиційного проекту розраховують:

- а) коефіцієнт варіації;
- б) інвестиційний прибуток.

13. Чи може коефіцієнт дисконтування бути більше 1 ($k_d > 1$):

- а) так;
- б) ні.

14. Ефективним вважається проект який забезпечує:

- а) мінімум чистої поточної вартості;
- б) максимум чистої поточної вартості.

15. Внутрішня норма окупності показує:

- а) точний рівень рентабельності інвестицій;
- б) термін дії інвестицій.

16. Інвестиційний проект є економічно вигідним, якщо строк окупності значно менший від строку служби активної частини основних виробничих фондів та фактично досягнутого строку окупності капіталовкладень у даній галузі:

а) так;

б) ні.

17. Внутрішня норма окупності показує:

а) верхню межу граничного рівня банківської процентної ставки, перевищення якого робить проект збитковим;

б) термін дії інвестицій.

18. Якщо NPV має від'ємне значення, рентабельність інвестицій нижча за дисконтну ставку, то від проекту відмовляються:

а) так;

б) ні.

19. Головним питанням визначення NPV (чистої поточної вартості) є вибір дисконтної ставки, на основі якої розраховуються коефіцієнти дисконтування:

а) так;

б) ні.

20. Формула Фішера, де врахована інфляційна премія:

а) $I_{ном} = I_p + TI + TI \cdot I_p$; б) $I_p = \frac{I - TI}{1 + TI}$.

21. $NPV = 0$, одночасно індекс прибутковості дорівнює 1:

а) так;

б) ні.

22. При якій нормі беззбитковості проект вважається більш надійним:

а) 25%;

б) 45%.

23. $NPV > 0$, то одночасно індекс прибутковості більше 1:

а) так; б) ні.

24. При оцінці майбутньої вартості грошових коштів з урахуванням інфляції використовується наступна формула:

а) $FV = PV \cdot [(1 + I_p)(1 + TI)]^t$;

$$\text{б) } PV = \frac{FV}{[(1+Ip)(1+TI)]^t}$$

25. Альтернативні інвестиційні проекти - це взаємовиключні напрями інвестицій, які дозволяють розв'язати проблему вибору шляхом пошуку варіанта, що є найдешевшим за інших рівних умов:

а) так;

б) ні.

26. Рентабельність інвестиційного проекту із зниженням дисконтної ставки:

а) підвищується;

б) знижується.

27. За економічним змістом внутрішня норма окупності є така дисконтна ставка, при якій:

а) чиста поточна вартість = 0;

б) чиста поточна вартість більше 0.

28. По першому інвестиційному проекту чиста поточна вартість становить 20 млн грн, по другому – 35 млн грн. Який з двох проектів більш ефективний:

а) другий;

б) перший.

29. Якщо внутрішня норма окупності інвестиційного проекту дорівнює 25%:

а) чиста поточна вартість дорівнює нулю;

б) індекс прибутковості більше 1.

30. Якщо IRR = 30% , WACC = 25%:

а) проект ефективний;

б) від проекту відмовляються.

31. Під коефіцієнтом дисконтування можна розуміти ціну, яку сьогодні повинен заплатити інвестор, щоб отримати вимогу в точності на 1 грн в момент часу t:

а) так;

б) ні.

32. Чиста поточна вартість 23 млн грн, індекс прибутковості:

- а) більше одиниці;
- б) більше нуля.

33. Норма беззбитковості (Нб)=25%:

- а) проект буде беззбитковим, якщо буде використано лише 25% його потужності;
- б) проект буде збитковим якщо буде використано лише 25% його потужності.

$$34. IRR = dc_1 + \frac{Пзн \cdot (dc_2 - dc_1)}{Пзн + Взн}$$

- а) внутрішня норма окупності;
- б) індекс прибутковості.

35. Індекс прибутковості менше 1:

- а) чиста поточна вартість менше 0;
- б) чиста поточна вартість дорівнює 0.

36. При оцінці майбутньої вартості грошових коштів з урахуванням інфляції використовується наступна формула:

$$а) FV = PV \cdot [(1 + Ip) \cdot (1 + TI)]^t ;$$

$$б) PV = \frac{FV}{[(1 + Ip) \cdot (1 + TI)]^t} .$$

37. Підприємство може приймати будь які рішення інвестиційного характеру, рівень рентабельності яких не нижче поточного показника СС (ціни капіталу для даного проекту):

- а) так;
- б) ні.

38. Постійний темп інфляції на рівні 5% на місяць, за рік зростання цін:

$$а) I = (1 + 0,05)^{12} \cong 1,796 ;$$

$$б) 5\% \cdot 12 \text{міс.} = 60\% .$$

39. Якщо IRR проекту 20%, банк надає кредит під 25% проект буде:

- а) прибутковим;

б) збитковим.

40. Якщо внутрішня норма окупності інвестиційного проекту дорівнює 25%:

а) чиста поточна вартість дорівнює нулю;

б) індекс прибутковості більше 1.

41. Рентабельність проекту підвищується із зниженням дисконтної ставки:

а) так;

б) ні.

42. Чиста поточна вартість:

$$а) NPV = \sum \frac{Rt}{(1 + dc)^t} - \sum \frac{St}{(1 + dc)^t} = \sum PV - \sum SV ;$$

$$б) NPV = \sum \frac{St}{(1 + dc)^t} - \sum \frac{Rt}{(1 + dc)^t} = \sum SV - \sum PV .$$

43. Коефіцієнт дисконтування при дисконтній ставці 10% (t=6) дорівнює 0,56 це означає:

а) сьогодні вартість 1 грн становить 56 коп;

б) вартість 1 грн через 6 років становить 0,56 грн.

44. Чи досліджують в процесі соціального аналізу інвестиційного проекту наявність в регіоні трудових ресурсів належної кваліфікації та якості для задоволення потреб проекту:

а) так;

б) ні.

45. IRR інвестиційного проекту 24,5%:

а) NPV = 0;

б) NPV = 124,5 %.

Тема 6 Іноземні інвестиції

Завдання 1

Класифікація іноземних інвестицій

1. Формі вивезення капіталу:

- а) позиковий, виробничий, інтелектуальний;
- б) портфельний, асоційований.

2. Під прямими інвестиціями слід розуміти:

- а) підприємницький капітал за кордоном, що забезпечує контроль над підприємствами, в які він вкладений;
- б) вкладення капіталу в цінні папери підприємств у розмірах, які не забезпечують права власності або контролю над ними.

3. Прямі іноземні інвестиції:

- а) внески нерезидентів до статутного фонду та обсяги прав власності нерезидентів на придбанні майно, майнові комплекси або цінні папери (що складають не менше 10% вартості статутного фонду резидента);
- б) внески нерезидентів до статутного фонду та обсяги прав власності нерезидентів на придбанні майно, майнові комплекси або цінні папери (що складають менше 10% вартості статутного фонду резидента).

4. Дочірня компанія:

- а) реєструється за кордоном як самостійна компанія і має статус юридичної особи з власним балансом, але контролює її батьківська компанія, оскільки вона володіє основною частиною її акцій або всім її капіталом;
- б) батьківській фірмі належить суттєва, але не основна частина акцій.

5. Відділення:

- а) не є самостійними компаніями та юридичними особами і на всі 100% належать батьківській фірмі;
- б) підприємства, де батьківській компанії не належить жодної акції, але за якими здійснюється управлінський контроль через укладання угод.

6. Портфельні інвестиції:

- а) інвестиції, здійснені нерезидентами у вигляді цінних паперів, майна, майнових прав, питома вага яких складає у статутному фонді підприємства-резидента до 10%;

б) інвестиції, здійснені нерезидентами у вигляді цінних паперів, майна, майнових прав, питома вага яких складає у статутному фонді підприємства-резидента більше 10%.

7. Залежно від ступеня контролю над компаніями іноземні інвестиції класифікують:

- а) прями;
- б) обернені.

8. Статутом МБРР визначено обов'язкове цільове використання наданих послуг виключно на виробничі цілі для сприяння економічному зростанню країн-позичальниць, об'єкт кредитування – реальні інвестиції:

- а) так;
- б) ні.

9. Портфельні інвестиції характерні:

- а) для приватного підприємницького капіталу;
- б) для позикового капіталу.

10. Характерна риса - висока ліквідність:

- а) портфельні інвестиції;
- б) прями інвестиції.

Завдання 2

Основні види зовнішньоекономічної стратегії держави

Підберіть до кожного терміна в лівому стовпчику визначення з правого

Стратегія	Визначення
Ізоляції	Захист внутрішнього ринку від іноземної конкуренції
Протекціонізму	Вилучення держави зі світових господарчих зв'язків
Вільної торгівлі (фритредерство)	Ефективна тільки у випадку великого дефіцитного національного ринку, на якому знайдеться місце усім, у т. ч. й іноземним інвесторам
Наповнення дефіцитного ринку	Зменшення до мінімуму обмежень у зовнішній торгівлі

Питання:

1. Яка стратегія здійснюється країнами, що лідирують на ринку і не побоюються підриву конкурентоспроможності своїх товарів?
2. Яку стратегію можна назвати «протекціоналізм навпаки»?
3. Чи може стратегія протекціоналізму прийматися державою під тиском національних підприємців у тому випадку, якщо національне виробництво неконкурентоспроможне?
4. Як називається створення «теплих» умов для місцевих підприємців?
5. Чи можна вважати основним прийомом протекціоналізму збільшення мит на імпорт аналогічних товарів?
6. Яка стратегія вводиться винятково з політичних і ідеологічних міркувань?
7. Чи можна вважати, що стратегія ізоляції економічно невиправдана?

Завдання 3

Етапи розвитку міжнародної інвестиційної діяльності компаній

Експорт – найпоширеніша форма міжнародної інвестиційної діяльності компаній. Має місце у зв'язку з появою надлишку продукції; відновлюється регулярно, але без довгострокових зобов'язань. Відносини між іноземними партнерами чисто комерційні.

Інвестиції на контрактній основі – фірма вдається до тривалих зв'язків, щоб стабілізувати власний збут. Довгостроковий контракт може бути укладений з імпортером на основі франшизи або ліцензії. Франшиза (франчайзінг) – договірна маркетингова система збуту споживчих товарів і послуг. Передбачає довгострокові стосунки, за яких одна фірма, яку називають франшизером, надає іншій фірмі право провадження певного бізнесу під певною маркою на обмеженій території з умовою дотримання обумовлених правил. Покупець франшизи сплачує франшизеру деяку суму

плюс відрахування від продажу, одержуючи замість цього право на використання комерційної марки плюс постійну підтримку і передачу досвіду.

Стадія участі – фірма переходить до прямого інвестування і контролює партнера, створюється торгова фірма за рубежом або спільне підприємство (СП).

Стадія прямого інвестування в контрольовану філію – через декілька років, за умови абсолютної пайової участі, тобто коли фірма володіє 100% капіталу іноземної філії.

Етап автономної філії (дочірньої компанії) – коли іноземні філії переходять на автономний розвиток, спираючись на національний капітал, національні кадри.

Стадія глобальної фірми, транснаціональної компанії – завершальна форма міжнародної інвестиційної діяльності характерна для нашого часу.

Однією з сучасних форм інвестування, яка широко застосовується на практиці міжнародної діяльності є лізинг. Лізинг – це договір про оренду засобів виробництва, устаткування, інвентарю або нерухомого майна спеціального призначення, що були придбані з метою їх передачі в оренду підприємству.

Питання:

1. Яка форма міжнародної інвестиційної діяльності компаній найпоширеніша?
2. Що розуміється під поняттям франчайзінг?
3. Яка характеристика стадії участі?
4. Коли настає стадія прямого інвестування?
5. Коли настає етап автономної філії?
6. Характеристика стадії глобальної фірми.
7. Що розуміється під поняттям «лізинг»?

Завдання 4

Дайте визначення головним критеріям інвестиційної привабливості країн, які встановила Торгова палата США за такими характеристиками:

1. Обсяг місцевого ринку, купівельна спроможність населення, географічне розташування країни.
2. Законодавчі та нормативні акти, які не обмежують доступ компанії на місцевий ринок.
3. Іноземних інвесторів приваблює дешева робоча сила (особливо у трудомістких галузях), але необхідно забезпечувати і достатню її якість. Інвестори звертають увагу на рівень освіти в країні-реципієнті, а в країнах, що розвиваються враховують навіть такий фактор продуктивності робочої сили як кількість прогулів.
4. Іноземні інвестори ризикують отримати збитки, коли країна-реципієнт заморожує курс своєї валюти щодо основних іноземних валют або встановлює занадто високий курс.
5. Найсприятливішим є законодавство, яке не обмежує можливості вивозити інвестований капітал і прибутки. Як правило дочірні підприємства переводять прибутки своїй материнській компанії через дивіденди, сплату відсотків, винагороди і плату за технічну допомогу.
6. Даний критерій є пріоритетним, особливо в таких галузях як виробництво комп'ютерів, зв'язок, фармацевтика, в яких технологія є головною зброєю у боротьбі з конкурентами при розробці нових продуктів та освоєнні нових ринків.
7. Впливає на вартість експорту та імпорту і на полегшення чи ускладнення цих операцій. На вартість імпортованих товарів впливає ставка ввізного мита, та існуючий валютний курс.
8. Урядове регулювання є важливим для захисту інтересів виробників та споживачів. Водночас надмірне регулювання може відвернути інвесторів від країни. Урядові нормативні акти можуть встановлювати відсотки за кредитами, визначати пріоритетні галузі для вкладання коштів, а трудове

законодавство ускладнювати процедуру звільнення працівників або встановлювати високий рівень мінімальної заробітної плати, що збільшить собівартість для іноземних інвесторів, які шукали дешеву робочу силу.

9. Надмірний податковий тягар на інвестиції і прибутки «відлякує» іноземних інвесторів. Цей тягар складається не тільки з оподаткування прибутку, а й з дивідендів, винагород, грошових переказів та інших трансакцій між місцевими дочірніми підприємствами та їхніми материнськими компаніями.

10. Стабільне політичне середовище дає інвестору упевненість у тому, що закони і нормативні акти, які стосуються інвестицій і ринків, не змінюватимуться протягом тривалого часу.

11. Найважливішим фактором є підтримка низького і передбаченого рівня інфляції.

12. Шляхи, порти, аеропорти, мережа зв'язку, вартість енергії, послуги страхових, юридичних, бухгалтерських фірм, комерційних та інвестиційних банків справляють значний вплив на собівартість та ефективність виробництва і перевезень.

Критерії: характеристика місцевого ринку, доступність ринку, якість робочої сили, валютний ризик, можливість репатріації капіталу, державне регулювання, ставки податків та пільги, політична стабільність, макроекономічна політика, розвиненість інфраструктури та служб підтримки, захист інтелектуальної власності, торгова політика.

Завдання 5

Знайти правильну відповідь

1. Залежно від ступеня контролю над компаніями інвестиції класифікуються:

- а) прямі і портфельні;
- б) портфельні та асоційовані.

2. Наглядає за міжнародною монетарною системою:

- а) МВФ;
- б) ЄБРР.

3. Придбання неконтрольних пакетів акцій у фірмах країн-реципієнтів здійснюється через пряму купівлю акцій на місцевому фондовому ринку:

а) так;

б) ні.

4. Іноземні інвестиції – це:

а) капіталовкладення у вигляді основних фондів іноземними інвесторами;

б) цінності, які вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності з метою одержання прибутку або досягнення соціального ефекту відповідно до чинного законодавства України.

5. Прямі іноземні інвестиції, що зумовлені кращими умовами ринку, тобто коли існує можливість поставляти товари з нового виробничого комплексу безпосередньо на ринок даної країни (континенту):

а) трансконтинентальні;

б) транснаціональні.

6. В яких країнах створюються офшорні зони:

а) в країнах з слабо розвинутою економікою;

б) в країнах, де існує політична стабільність.

7. Стратегічні альянси і спільні підприємства дають інвесторам більшу присутність на місцевому ринку з меншим ризиком, ніж пряма купівля місцевої фірми або створення власного дочірнього підприємства:

а) так;

б) ні.

8. Вільна економічна зона (ВЕЗ) – це:

а) обмежена частина території країни, на якій діє специфічний режим функціонування економічних суб'єктів;

б) обмежена частина території країни, на якій діють вільні економічні закони.

9. Чи вірним є твердження, що вільні економічні зони повинні надавати гарантії захисту інвесторам від змін правового режиму?

а) так;

б) ні

10. Чи може університет стати техніко-впроваджувальною зоною?

- а) так;
- б) ні.

11. Під прямими інвестиціями слід розуміти:

- а) підприємницький капітал за кордоном, що забезпечує контроль над підприємствами, в які він вкладений;
- б) вкладення капіталу в цінні папери підприємств у розмірах, які не забезпечують права власності або контролю над ними.

12. Вищим органом МВФ є Рада керуючих (по одному представнику від кожної країни):

- а) так;
- б) ні.

13. На території спеціальної економічної зони (СЕЗ) запроваджуються пільгові митні, валютно-фінансові, податкові та інші умови економічної діяльності вітчизняних та іноземних юридичних і фізичних осіб:

- а) так;
- б) ні.

14. Чим відрізняються асоційовані компанії від дочірніх:

- а) батьківській компанії належить суттєва, але не основна частина акцій;
- б) батьківська компанія не володіє капіталом.

15. Призначені для виробництва товарів для експорту:

- а) експортні виробничі (промислові) зони;
- б) вільні митні зони.

16. Зона, в якій відсутня банківська таємниця, розвинуті наглядові органи і законодавство:

- а) надійна банківська зона;
- б) надійна офшорна зона.

17. Фірми, що просто накопичують грошові кошти і можуть створюватись практично у будь-якій офшорній зоні:

- а) фірми «Роялті»;

б) фірми-копілки.

18. Вільні митні зони – це узагальнююче поняття, що включає вільні торгівельні зони (комерційні і невиробничі); вільні порти (порто-франко); зони DUTY-FREE (магазини у великих міжнародних аеропортах):

а) так;

б) ні.

19. Країна, або окремі території країн, де на державному рівні для певних типів компаній, власниками яких є іноземці, встановлені значні пільги з оподаткування, частково або повністю зняті митні й торгові обмеження, знижені або відсутні вимоги до бухгалтерського обліку і аудиту:

а) офшорна зона (юрисдикція);

б) вільна страхова зона.

20. Дочірня компанія:

а) реєструється за кордоном як самостійна компанія і має статус юридичної особи з власним балансом, але контролює її батьківська компанія, оскільки вона володіє основною частиною її акцій або всім її капіталом;

б) батьківської фірми належить суттєва, але не основна частина акцій.

21. Створюються з метою акумулювання прибутку у країнах із зменшеним або нульовим оподаткуванням або для об'єднання фінансових коштів і полегшення руху грошей, можуть використовуватися для фінансування міжнародних операцій його засновників, минаючи валютні обмеження, в офшорних зонах ця діяльність суворо регламентується:

а) офшорні банки, банківські філіали, кредитні заклади;

б) фірми копілки.

22. Характерна риса - висока ліквідність:

а) портфельні інвестиції;

б) прямі інвестиції.

23. Інвестиції, що утворюються вкладенням капіталу в цінні папери підприємств у розмірах, які не забезпечують права власності або контролю над ними:

а) портфельні;

б) прями.

24. Норми Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» передбачають, що статус, територія, строк функціонування СЕЗ визначаються шляхом прийняття для кожної зони окремого закону, який не може вступати у протиріччя з базовим законом:

а) так;

б) ні.

25. Офшорна зона являє собою:

а) географічну зону, в якій банки можуть вільно здійснювати діяльність і мають ділові стосунки з клієнтами;

б) країну або окремі території країн, де на державному рівні для певних типів компаній, власниками яких є іноземці встановлені значні пільги з оподаткування.

26. Які компанії дають можливість зменшити податки на спадок і приріст капіталу або уникнути їх взагалі:

а) трастові компанії;

б) страхові компанії.

27. Чи вірним є твердження, що перевагою вільних торговельних зон є потреба незначних стартових інвестицій та швидка їх окупність?

а) так;

б) ні.

28. Закриття або перепрофілювання екологічно шкідливих виробництв та кардинальне поліпшення навколишнього середовища є критерієм вибору місця розташування:

а) техніко-впроваджувальної зони;

б) вільної туристичної зони.

29. Перша вільна торговельна зона з'явилась:

а) на острові Делос;

б) на Сейшельських островах.

30. СЕЗ «Миколаїв» створена у м. Миколаєві Миколаївської області з метою створення умов для залучення інвестицій, збереження, розвитку та ефективного використання виробничого, науково-технічного та експортного потенціалу суднобудівної промисловості:

- а) площею 865 га на 30 років, зона почала працювати 01.01.2000 р.;
- б) площею 865 га на 30 років, зона почала працювати 01.01.2012 р.

31. Резиденти – юридичні особи та суб'єкти господарської діяльності України, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням на її території:

- а) ні;
- б) так.

32. Країни базування іноді називають:

- а) країнами-донорами;
- б) реципієнтами інвестицій.

33. Членами МБРР можуть бути тільки держави-члени МВФ:

- а) так;
- б) ні.

34. Більшість голосів для ухвали найбільш важливих рішень в МБРР належить:

- а) США;
- б) РФ.

35. Фірми, які збирають різні ліцензійні виплати за патентами, авторські гонорари, товарні знаки:

- а) фірми-копілки;
- б) фірми – «Роялті».

36. Зони DUTY-FREE – це:

- а) вільні порти;
- б) магазини у великих міжнародних аеропортах

37. Рекреаційна зона є аналогом:

- а) туристичної зони;

б) страхової зони.

38. Які заклади можуть створюватися з метою акумулювання прибутку у країнах із зменшеним або нульовим оподаткуванням:

а) брокерські фірми;

б) офшорні банки.

Завдання 6

Міжнародна інвестиційна діяльність

Пряма інвестиція як категорія інвестицій зовнішньоекономічної діяльності, є складовою платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції країни. Пряма інвестиція передбачає довгострокові взаємовідносини, які відображають тривалу зацікавленість іноземного інвестора в резидентському підприємстві в економіці іншої країни. Пряме інвестування передбачає суттєвий вплив інвестора нерезидента на управління підприємством-резидентом з метою отримання прибутку або соціального ефекту.

До категорії прямих інвестицій включено внески нерезидентів до статутного фонду та обсяги прав власності нерезидентів на придбанні майно, майнові комплекси або на акції, облігації та інші цінні папери (що складають не менше 10% вартості статутного фонду резидента) а також інвестиції, що отримані в результаті укладення концесійних договорів та договорів про спільну інвестиційну діяльність, кредити та позики, що надійшли від прямих інвесторів.

Іноземні інвестиції можуть здійснюватися у вигляді іноземної валюти, що визнається конвертованою Національним банком України; валюти України – при реінвестиціях в об'єкт первинного інвестування чи в будь-які інші об'єкти інвестування відповідно до законодавства України за умови сплати податку на прибуток (доходи); будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав; акцій, облігацій, інших цінних паперів, а також корпоративних прав (прав власності на частку (пай) у статутному фонді юридичної особи, створеної відповідно до законодавства України або законодавства інших країн, виражених у конвертованій валюті та інше.

Портфельні інвестиції – це інвестиції, здійснені нерезидентами у вигляді цінних паперів, майна, майнових прав, питома вага яких складає у статутному фонді підприємства-резидента до 10%.

Резиденти – юридичні особи та суб'єкти господарської діяльності України, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням на її території.

Нерезиденти – юридичні особи та суб'єкти господарської діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо) з місцезнаходженням за межами України, які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства іншої держави.

Використання прямих іноземних інвестицій (ПІІ) повинне сприяти забезпеченню потреб української економіки у необхідній сировині та продукції, а головне – стимулювати розвиток економічно ефективних і конкурентноспроможних експортерів, що дало б змогу країні увійти у систему міжнародного поділу праці.

Дайте відповіді на запитання:

1. Україну можна вважати потенційно привабливою країною для інвестування? Якими факторами це можна пояснити?
2. За допомогою яких установ здійснюється державна політика залучення іноземного капіталу?
3. Які основні проблеми іноземного інвестування в Україні?

Завдання 7

Аналіз іноземних інвестицій

Провести аналіз іноземних інвестицій в економіку Миколаївської області (України) використовуючі статистичні дані.

Визначити:

1. Динаміку надходження прямих іноземних інвестицій в економіку області (України). Побудувати графік.

2. Структуру надходжень ПІІ за видами економічної діяльності.
3. Структуру надходжень ПІІ по країнах-інвесторах.
4. Зробити висновки.

Дати відповіді на питання:

1. Який обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку Миколаївської області в звітному році.
2. В яку галузь максимальний обсяг надходжень за досліджуваний період?
3. В яку галузь мінімальні обсяги вкладень в звітному році.
4. Яка динаміка надходжень ПІІ в Миколаївську область за досліджуваний період?
5. Які країни здійснюють максимальні вкладення в звітному році?
6. Найбільші обсяги надходжень ПІІ в звітному році від країни СНД чи Європи?
7. Який відсоток вкладень країн СНД в звітному році?
8. Який обсяг надходжень ПІІ в економіку України в звітному році?
9. В яку галузь економіки спрямовано максимальний обсяг ПІІ з Кіпру в звітному році?
10. В звітному році найбільший обсяг надходжень в промисловість чи сільське господарство?
11. Яка площа СЕЗ «Миколаїв», якій термін існування, коли почала працювати?
12. Яка питома вага області в загальному обсягу надходження ПІІ в Україну?
13. Портфельні інвестиції інвестор здійснює не сподіваючись отримати додаткові вигоди, що впливають із отримання управлінського контролю над компанією й участі в її господарській діяльності?
14. ПІІ в звітному році було більше здійснено в м. Київ чи Миколаївську область?
15. Серед країн Європи яка є найпотужнішим інвестором за досліджуваний період.
16. Який відсоток вкладень прямих іноземних інвестицій в сільське господарство за звітний період.

17. Які країни здійснюють найбільші вкладення ПІІ – Азії чи Америки?
18. Скільки країн світу здійснюють іноземні інвестиції.
19. Яка з країн СНД за досліджуваний період здійснює максимальні вкладення?

Завдання 8

Підберіть до кожного терміна в лівому стовпчику визначення з правого

Класифікація прямих іноземних інвестицій

Ознаки		Визначення	
1	Придбання неконтрольних пакетів акцій у фірмах країн-рецепієнтів	А	Застосовується на ринках, які мають найбільший потенціал для отримання прибутків, ця форма має найбільший ризик та найбільші зобов'язання з боку іноземного інвестора
2	Ліцензійні угоди	Б	Не вимагає від інвесторів більших зобов'язань та тривалішого часу для одержання прибутків
3	Стратегічні альянси і спільні підприємства	В	Дають інвесторам більшу присутність на місцевому ринку з меншим ризиком, ніж пряма купівля місцевої фірми або створення власного дочірнього підприємства
4	Придбання контрольних пакетів акцій	Г	Дають інвестору можливість виходу на ринок з мінімальним ризиком
5	Створення власних дочірніх підприємств	Д	Здійснюється через пряму купівлю акцій на місцевому фондовому ринку

Дайте відповіді на питання:

1. Який вид прямих іноземних інвестицій по суті можна вважати портфельними, так як при купівлі акцій на місцевому фондовому ринку інвестори на одержують контролю над діяльністю фірми.
2. Транснаціональна компанія передає права на виробництво певного продукту чи послуги або на використання запатентованого процесу, технології, товарного знаку, іншої інтелектуальної власності місцевій фірмі, яка буде відповідати за виробництво та маркетинг на місцевому ринку:
 - а) ліцензійні угоди;
 - б) придбання неконтрольних пакетів акцій.

3. Чи можна стверджувати, що прямі іноземні інвестиції несуть ризик іноземним інвесторам, тому що останні позбавлені можливості швидкого виходу на ринок?

Задання 9

Інвестиційна привабливість регіонів

Ефективність здійснення процесу структурних перетворень в економіці країни значною мірою залежить від інвестиційних рішень на рівні окремих підприємств, галузей, регіонів, що потребує аналізу відповідної інформації про інвестиційну привабливість підприємств, галузей, регіонів.

На сучасному етапі у вітчизняних і зарубіжних вчених є чимало праць, присвячених проблематиці визначення рівня інвестиційної привабливості господарюючих суб'єктів регіонів, держави. Категорія «інвестиційна привабливість регіону» в літературі визначається як відповідність регіону основним цілям інвесторів, що полягають у прибутковості, безризиковості та ліквідності інвестицій; рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного регіону; або як становище регіону в той чи інший момент часу, тенденції його розвитку, що відображаються в інвестиційній активності.

Інвестиційна привабливість території визначається факторами інвестиційної привабливості регіону і регіональною інвестиційною політикою. Під факторами інвестиційної привабливості регіону розуміють процеси, явища, дії, переважно об'єктивного характеру, що впливають на інвестиційну привабливість регіону і визначають його територіальні особливості. Наприклад, вигідність економіко-географічного положення регіону, його природно-ресурсний, трудовий, науково-технічний потенціали, рівень розвитку інфраструктури, характеристики споживчого ринку тощо.

Регіональна інвестиційна політика розуміється як процес, явище, дія, переважно суб'єктивного характеру, що визначають територіальні особливості регіону. На практиці вона являє собою дії державних і місцевих органів влади та управління щодо розвитку інвестиційного процесу в регіоні, пов'язані з

удосконаленням нормативно-правової бази, наданням преференцій для найбільш ефективних та значущих для регіону інвестиційних проектів, розвитком інфраструктури з обслуговування суб'єктів інвестиційної діяльності, гарантуванням безпеки діяльності підприємницьких структур.

Основні фактори, які в комплексі цікавлять інвесторів і безпосередньо визначають обсяги інвестиційних надходжень:

1. Економіко-географічне положення. Можна оцінити за такими критеріями: близькість регіону до кордонів держави, міра розвитку виробничої інфраструктури, зокрема, наявність транспортних коридорів, прикордонних терміналів, нафтогазопроводів, близькість до Києва та інших розвинутих промислових центрів України і т. ін.

Зручне економіко-географічне положення регіону (особливо сусідство з економічно розвинутими країнами та близькість до перспективних товарних ринків, наявність аеропортів, транзитних магістралей та інших інфраструктурних компонентів) є фактором додаткової вигоди для інвестора.

2. Природно-ресурсний потенціал: економічна оцінка мінеральних, земельних, лісових, рекреаційних ресурсів. Відповідність інтересам інвестора наявних у регіоні необхідної кількості та якості різноманітних природних ресурсів, а також можливості забезпечення ними виробничих потреб з мінімальними затратами у багатьох випадках є вирішальним фактором формування інвестиційних потоків.

3. Трудовий потенціал. Можна оцінити за такими критеріями: 1) наявність трудових трудових ресурсів – щільність населення, чисельність економічно-активного населення, пропозиція робочої сили на ринку праці; 2) освітньо-кваліфікаційний рівень трудових ресурсів – підготовка кваліфікованих робітників професійно-технічними навчальними закладами, підготовка кадрів ВНЗ 1-4 рівнів акредитації, підвищення кваліфікації кадрів, кількість працівників, які навчалися нових професій; 3) вартість робочої сили – середньомісячна номінальна заробітна плата працівників.

4. Економічний потенціал: обсяги ВДВ у розрахунку на душу населення.

5. Місткість споживчого ринку: показники сукупних витрат домогосподарств (у середньому за місяць у розрахунку на 1 домогосподарство), роздрібного товарообороту та обсягу реалізованих послуг, оплачених населенням (у розрахунку на душу населення).

6. Інфраструктурний потенціал: щільність автомобільних шляхів і залізниць, вартості основних засобів виробництва і розподілу електроенергії, газу і води (на душу населення).

7. Науково-технічний потенціал: оцінюється за кількістю спеціалістів, які виконують науково-технічні роботи, обсягом наукових і науково-технічних робіт (на душу населення).

8. Інвестиційні преференції: наявність вільних економічних зон, територій пільгового інвестування в регіоні.

9. Інвестиційні ризики. Політичний ризик – наявність або відсутність політичної та кадрової стабільності, авторитетність місцевої влади. Економічний ризик – активність регіону в реалізації економічних реформ і регуляторної політики, адекватність інвестиційних намірів стратегії економічного розвитку регіону. Соціальний ризик – демографічне навантаження постійного населення, міжрегіональна та міждержавна міграції, грошові доходи населення, рівень розвитку соціальної інфраструктури в регіоні, кількість безробітного населення, криміногенна ситуація. Екологічний ризик – міра забрудненості навколишнього природного середовища, наявність зон екологічного лиха.

Оцінку факторів, які визначаються кількісними показниками, пропонується здійснювати шляхом розрахунку інтегрального коефіцієнта інвестиційної привабливості. Для оцінки факторів, які не можна охарактеризувати показниками офіційної статистики (вигідність економіко-географічного положення, умови пільгового оподаткування, законодавча стабільність, інвестиційні ризики), проводиться процедура експертної оцінки з наступним рейтингуванням.

Таким чином, всі перелічені фактори можна умовно поділити на 2 групи: фактори об'єктивного (некеровані) та фактори суб'єктивного (на які можна впливати) характеру. Такий поділ досить умовний, оскільки об'єктивні у короткостроковій перспективі фактори є суб'єктивними у довгостроковій (наприклад, кількість аеропортів, транспортних вузлів, портів).

Група об'єктивних факторів: економіко-географічне положення, природно-ресурсний і трудовий потенціали.

Група суб'єктивних факторів: фактори місткості регіонального споживчого ринку, економічного, інфраструктурного та науково-технічного розвитку, наявності інвестиційних преференцій та ризиків.

Відносну сприятливість факторів інвестиційної привабливості території можливо оцінити за такою шкалою: до 0,9000 – відносно несприятливі фактори; 0,9000-1,1000 – середній рівень сприятливості факторів; більше 1,1000 – відносно сприятливі фактори.

Завдання 10

Знайти правильну відповідь

1. «Інвестиційна привабливість регіону» визначається як відповідність регіону основним цілям інвесторів, що полягають у прибутковості, безризиковості та ліквідності інвестицій:

а) так;

б) ні.

2. Інвестиційна привабливість території визначається факторами інвестиційної привабливості регіону і регіональною інвестиційною політикою:

а) так;

б) ні.

3. Під факторами інвестиційної привабливості регіону розуміють процеси, явища, дії, переважно об'єктивного характеру, що впливають на інвестиційну привабливість регіону і визначають його територіальні особливості:

а) ні;

б) так.

4. Регіональна інвестиційна політика розуміється як процес, явище, дія, переважно суб'єктивного характеру, що визначають територіальні особливості регіону:

а) так;

б) ні.

5. Являє собою дії державних і місцевих органів влади та управління щодо розвитку інвестиційного процесу в регіоні, пов'язані з удосконаленням нормативно-правової бази, наданням преференцій для найбільш ефективних та значущих для регіону інвестиційних проектів, розвитком інфраструктури з обслуговування суб'єктів інвестиційної діяльності, гарантуванням безпеки діяльності підприємницьких структур:

а) регіональна інвестиційна політика;

б) міжнародна інфраструктура.

6. Можна оцінити за такими критеріями: близькість регіону до кордонів держави, міра розвитку виробничої інфраструктури, зокрема, наявність транспортних коридорів, прикордонних терміналів, нафтогазопроводів, близькість до Києва та інших розвинутих промислових центрів України:

а) економіко-географічне положення регіону;

б) інвестиційні преференції регіону.

7. Зручне економіко-географічне положення регіону (особливо сусідство з економічно розвинутими країнами та близькість до перспективних товарних ринків, наявність аеропортів, транзитних магістралей та інших інфраструктурних компонентів) є фактором додаткової вигоди для інвестора:

а) так;

б) ні.

8. Можна оцінити за такими критеріями: наявність трудових трудових ресурсів; освітньо-кваліфікаційний рівень трудових ресурсів; вартість робочої сили:

а) трудовий потенціал;

б) економічне положення регіону.

9. Інвестиційні переваги: наявність вільних економічних зон, територій пільгового інвестування в регіоні:

а) так;

б) ні.

10. Демографічне навантаження постійного населення, міжрегіональна та міждержавна міграції, грошові доходи населення, кількість безробітного населення, криміногенна ситуація характеризують:

а) соціальні ризики;

б) трудовий потенціал регіону.

11. Міра забрудненості навколишнього природного середовища, наявність зон екологічного лиха:

а) екологічний ризик;

б) соціальні ризики.

12. Фактори інвестиційної привабливості можна умовно поділити на дві групи: фактори об'єктивного (некеровані) та фактори суб'єктивного (на які можна впливати) характеру:

а) так;

б) ні.

Завдання 11

Спеціальна економічна зона «Миколаїв» була створена у м. Миколаєві Миколаївської області площею 865 га на 30 років. Основна мета полягає в створенні умов для залучення інвестицій, збереження, розвитку та ефективного використання виробничого, науково-технічного та експортного потенціалу суднобудівної промисловості. Зона почала працювати 01.01.2000 р.

Перевага надається таким галузям як харчова промисловість, переробка сільськогосподарських продуктів, будівництво, енергетика, транспорт, машинобудування, суднобудування та приладобудування.

Питання:

1. Обґрунтуйте доцільність створення СЕЗ «Миколаїв».
2. Які її перспективи існування?

3. Які основні фактори інвестиційної привабливості Миколаївської області.
4. Визначте інвестиційно привабливі райони Миколаївської області.

Тема 7

Міжнародна інвестиційна діяльність на ринку фінансових інвестицій

Завдання 1

Необхідно звертати увагу на висновки аналітиків, які «відслідковують» і оцінюють за рейтинговою шкалою цінні папери:

1. «Strong Buy» – активно купувати
2. «Buy» – купувати
3. «Hold» – утримувати
4. «Sell» – продавати

Не обов'язково, щоб всі аналітики виставили найвищу оцінку рейтингу «Strong Buy». Важливо, щоб не було «Sell»: аналітик виявив тривожні ознаки або негативні тенденції, які можуть привести до обвалу акцій. Усі інші (аж до 100%) «Hold» - перехід до більш докладного дослідження акцій.

Показники:

1. Коефіцієнт Ціна/Прибуток ($price/earnings$) – «мультиплікатор» акцій. Необхідно порівнювати коефіцієнт P/E досліджуваної компанії із середнім коефіцієнтом P/E для галузі, в якій працює компанія. Але, якщо компанія молода, та поки не приносить прибутку у інвестора немає можливості оцінити компанію за коефіцієнтом P/E , необхідно скористатися коефіцієнтом «Ціна/Обсяг продажу».

2. Коефіцієнт Ціна/Обсяг продажу ($Price/ Sales ratio$) – PSR. Вважається, прийнятним значення $PSR \leq 2$.

3. Зростання коефіцієнта Ціна/Прибуток (PEG). Інвестори намагаються знайти компанії з високими темпами зростання. Вважається, якщо $PEG > 1$ – інвестори переплачують за акції компанії, так як її справжній коефіцієнт P/E не виправданий очікуваними темпами зростання прибутку.

4. Коефіцієнт Ціна/балансова вартість (Price/Book value ratio) PBR. Коефіцієнт PBR – є мірою того, наскільки ринок сплачує балансову вартість акції. Чим менше PBR тим краще, але необхідно порівнювати PBR даної акції із середнім PBR галузі.

5. Коефіцієнт поточної ліквідності (current ratio) CR. Поточна ліквідність – спроможність компанії покривати свої щоденні витрати і виконувати короткострокові зобов'язання в міру настання терміну їхньої сплати. CR акції слід порівнювати з середнім CR для галузі. Вважається найкращим значення $CR \geq 2$.

6. Показник рентабельності власного капіталу (Return on Equite) ROE. Він дозволяє визначити ефективність використання капіталу, інвестованого власниками підприємства, показує, який прибуток компанії приносить її акціонерний капітал.

7. Показник рентабельності інвестицій (Return on investment) ROI (норма прибутковості інвестицій). Визначає спроможність керівництва компанії отримувати прибуток від керування не тільки власним капіталом, але й коштами, вкладеними в компанію інвесторами на значний період.

8. Показник рентабельності активів (Return on Assets) ROA
Загальне правило інвестора: знайти компанію з високими показниками ROE, ROI, ROA.

9. Коефіцієнт «Beta» (b). Коефіцієнт «b» належить до технічного аналізу, характеризує ступінь відносної мінливості ціни акції порівняно з коливанням всього ринку і розраховується за підсумками останніх 5 років. Коефіцієнт «b» обчислюють відносно індексу «Standard Poog's».

10. Дивіденд по привілейованим акціям (в % до їх номіналу).

11. Коефіцієнт котирування = Ринкова ціна акції / Книжкова ціна акції
Книжкова ціна акції характеризує частину власного капіталу АТ, яка припадає на 1 акцію.

12. Ціна акції.

Знайти правильну відповідь

№ 1

1. Відбувається торгівля цінними паперами між нерезидентами та торгівля фондовими цінностями, вираженими в інших валютах, ніж національна:
 - а) міжнародний ринок цінних паперів;
 - б) ринок фінансових інституцій.
2. Документ, який засвідчує майнове право чи відношення позики власника документа щодо особи, яка випустила такий документ:
 - а) цінний папір;
 - б) іноземна валюта.
3. Більшість цінних паперів повинні проходити особливу процедуру реєстрації, вона вимагається для того, щоб подати інвесторам надійну і суттєву інформацію про цінні папери, які відкрито пропонуються:
 - а) так;
 - б) ні.
4. Пайовий цінний папір, що закріплює права його власника на одержання частки прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів і на участь в управлінні цим товариством, а також на частину майна під час його ліквідації:
 - а) акція;
 - б) облігація.
5. Безстроковий документ, існує стільки, скільки існує акціонерне товариство:
 - а) акція;
 - б) облігація.
6. Варіант розміщення коштів для інвестора, який не має можливості або не бажає проводити аналітичну роботу:
 - а) інвестиційний фонд;
 - б) власний інвестиційний портфель.
7. Аналітики, які «відслідковують» компанію оцінили її за шкалою «Strong Buy»:
 - а) рейтинг свідчить про те, що акції можна активно купувати;

б) аналітик виявив тривожні ознаки, які можуть привести до обвалу акцій.

8. Коефіцієнт «Ціна /прибуток» = 15 дол:

а) інвестори сплачують 15 дол за кожний долар прибутку компанії;

б) інвесторам сплачують 15 дол прибутку за кожний долар вкладений у компанію.

9. Поточна ринкова вартість акції : балансова вартість акції:

а) показник PBR;

б) показник P/E.

10. Для компаній у сфері програмного забезпечення успіх яких залежить в першу чергу від інтелектуальних активів прийнятним є значення:

а) показник PBR \approx 7-10 і більше;

б) показник PBR \approx 1-3.

№ 2

1. Акція та облігація належать до різних видів цінних паперів:

а) так;

б) ні.

2. Акція — це право на власність:

а) так;

б) ні.

3. Власник бере участь в управлінні:

а) звичайні акції;

б) привільовані облігації.

4. Документ, який засвідчує право на позику:

а) акція;

б) облігація.

5. Вища якість (надійність) облігації супроводжується нижчим відсотком виплати:

а) так;

б) ні.

6. Рейтинги «Strong Buy», «Buy», «Hold»:

- а) перехід до більш докладного дослідження акцій;
 - б) тривожні ознаки, що можуть привести до обвалу акцій.
7. Поточна ціна акції 50 дол, річний прибуток в розрахунку на 1 акцію 2 дол:
- а) коефіцієнт «P/E» = 25 дол;
 - б) коефіцієнт «P/E» = 0,04 дол.
8. Поточна ціна акцій 50 дол, обсяг продажів компанії за рік у розрахунку на 1 акцію 25 дол:
- а) PSR = 2, це прийнятне значення показника;
 - б) PSR = 0,5 – за кожний долар продажу компанії інвестор сплачує ціну менше, ніж 1 дол.
9. Розрахунок PEG:
- а) [P/E] : зростання прибутку компанії;
 - б) поточна ціна акцій : розмір прибутку компанії в розрахунку на 1 акцію.
10. Акціонерний капітал 7 млн дол, емітовано 1 млн звичайних акцій, балансова вартість акції:
- а) 7,0 дол;
 - б) 0,14 дол.

№ 3

1. Облігації привабливі для обачливого інвестора, особливо тоді, коли він не дуже багатий для того, щоб ризикувати:
- а) так;
 - б) ні.
2. Власник участі в управлінні не бере, але гарантовано стабільний дохід (у вигляді твердої відсоткової винагороди):
- а) звичайні акції;
 - б) облігації.
3. Форма доходу акції:
- а) дивіденди;
 - б) проценти.
4. Взаємовідносини власника акції і емітента характеризується як:

а) відносини власності;

б) боргові зобов'язання.

5. Власник облігації бере участь в управлінні:

а) ні;

б) так.

6. «Акції компанії торгуються з мультиплікатором 38»:

а) на даний момент за кожний долар прибутку цієї компанії інвестори сплачують по 38 дол;

б) рейтинг акцій цієї компанії «38 місце».

7. $PSR < 1$

а) це прийнятне значення, так як за кожний долар продажу компанії інвестор сплачує ціну менше, ніж 1 дол;

б) це рідкісне явище, вважається що значення $PSR \leq 2$ прийнятне.

8. Розрахунок «мультиплікатора акцій»:

а) поточна ціна акцій : розмір прибутку компанії в розрахунку на 1 акцію;

б) поточна ціна акції : обсяг продажів компанії за рік у розрахунку на 1 акцію.

9. Коефіцієнт P/E компанії 15 дол, а прибутки компанії будуть щорічно зростати на 20 %:

а) $PEG = 0,75$ – сприятливе значення, так як $PEG < 1$;

б) $PEG = 1,3$ – інвестори переплачують за акції компанії.

10. Чим менше показник PBR (коефіцієнт ціна/балансова вартість акції) тим:

а) краще;

б) гірше.

№ 4

1. Джерело виплат (облігації):

а) затрати емітента;

б) чистий прибуток.

2. Документ, який засвідчує право на позику:

а) облігація;

б) акція.

3. Пайові цінні папери:

- а) інвестиційні сертифікати та контракти;
- б) акції (іменні, на пред'явника, відкриті, закриті, звичайні, привільовані).

4. Боргові цінні папери:

- а) державні позики, муніципальні облігації;
- б) звичайні та привільовані акції.

5. Похідні цінні папери:

- а) глобальні та інвестиційні сертифікати;
- б) варрант, депозитарна розписка, опціони;
- в) облігації.

6. Коефіцієнт P/E компанії, акції якої інвестор має намір придбати, повинен бути менше середнього коефіцієнта P/E для галузі:

- а) так;
- б) ні.

7. Розрахунок PSR:

- а) поточна ціна акції : обсяг продажів компанії за рік у розрахунку на 1 акцію;
- б) поточна ціна акції: розмір прибутку компанії в розрахунку на 1 акцію.

8. Якщо $PEG > 1$ то інвестори переплачують за акції компанії, так як її справжній коефіцієнт P/E не виправданий очікуваними темпами зростання прибутку:

- а) ні;
- б) так.

9. Для компаній важкої промисловості:

- а) показник $PBR \approx 1-3$ є задовільним;
- б) показник $PBR \approx 5-6$ є задовільним.

10. Поточна ринкова вартість акції 50 дол, балансова вартість акції 7 дол:

- а) $PBR = 7,14$ дол;
- б) $PBR = 0,14$ дол.

№ 5

1. Оборотні активи : поточні зобов'язання:

а) коефіцієнт поточної ліквідності (CR);

б) мультиплікатор акцій (P/E).

2. Поточна ліквідність:

а) спроможність компанії покривати свої щоденні витрати і виконувати короткострокові зобов'язання в міру настання терміну їхньої сплати;

б) активи, які передбачається перетворити на гроші в наступні роки.

3. CR:

а) коефіцієнт поточної ліквідності;

б) коефіцієнт «ціна/прибуток».

4. $CR \geq 4-6$:

а) свідчить про те, що активи компанії не використовуються з повною віддачею, а це не влаштовує інвесторів, так як не сприяє зростанню прибутків;

б) дуже добрий показник, так як CR повинен бути більше або дорівнювати 2.

5. Показники ефективності менеджменту:

а) ROE, ROI, ROA;

б) CR, PBR, P/E, PEG.

6. Чистий прибуток компанії після сплати податків 1,75 млн дол, сукупні активи компанії 14 млн дол, показник рентабельності активів:

а) $ROA = 12,5\%$;

б) $ROE = 0,125$.

7. Чистий прибуток : сума всіх активів:

а) ROI – показник рентабельності інвестицій;

б) ROE – показник рентабельності власного капіталу;

в) ROA – показник рентабельності активів.

8. Чистий прибуток після сплати податків 1,75 млн дол, акціонерний капітал 7 млн дол, показник рентабельності власного капіталу:

а) 25% ;

б) 4 дол.

9. Коефіцієнт «Beta» = 0,8:

а) за останні 5 років щоразу, коли індекс «Standart end Poor's – 500» зростав на 10 %, ця акція зростала лише на 8 %, але щоразу коли індекс опускався на 10 %, ця акція опускалась на 8 %;

б) за останні 5 років щоразу, коли індекс «Standart end Poor's – 500» зростав на 10 %, ця акція зростала лише на 80 %, але щоразу коли індекс опускався на 10 %, ця акція опускалась на 80 %.

10. Коефіцієнт «Beta» індексу «Standart end Poor's – 500»:

а) 1;

б) 500.

№ 6

1. Коефіцієнт «Beta» = 2:

а) за останні 5 років щоразу, коли індекс «Standart end Poor's – 500» зростав на 10 %, ця акція зростала лише на 20 %, але щоразу коли індекс опускався на 10 %, ця акція опускалась на 20 %;

б) за останні 5 років щоразу, коли індекс «Standart end Poor's – 500» зростав на 10 %, ця акція зростала лише на 2 %, але щоразу коли індекс опускався на 10 %, ця акція опускалась на 2 %.

2. Агресивні інвестори підбирають акції:

а) з високим коефіцієнтом «Beta»;

б) з низьким коефіцієнтом «Beta» \leq 1.

3. Акціонерне товариство випустило 100 привільованих акцій номіналом в 100 грн, мінімальний річний дивіденд під час емісії 10% номіналу, дивіденд по привільованим акціям:

а) 10 грн на 1 акцію та 1000 грн по всім акціям;

б) 1 грн на 1 акцію та 100 грн по всім акціям.

4. Якою буде ціна привільованої акції корпорації з дивідендом 2,55 дол, якщо інвестор вимагає необхідну ставку прибутковості 8%:

а) 31,9 дол;

б) 0,03 дол.

5. Звичайні акції відносяться до цінних паперів з фіксованим прибутком:

а) так;

б) ні.

6. Номінальна вартість облігації – сума грошей, яку одержить інвестор після того, як облігація буде погашена;

а) так;

б) ні.

7. Дохід на звичайну акцію (EPS) = (Чистий дохід – Дивіденд по привільованим акціям) : Кількість звичайних акцій в обігу:

а) так;

б) ні.

8. Чистий прибуток фірми після сплати податків 70 млн дол, випущено привільованих акцій з 10% дивідендом на суму 25 млн дол та 10 млн шт звичайних акцій:

а) дивіденд по привільованим акціям 2,5 млн дол, $EPS = 6,75$;

б) дивіденд по привільованим акціям 3 млн дол, $EPS = 7,24$.

9. Курс акцій 50 дол, а її поточна доходність 5%, то розмір дивідендів:

а) 2,5 дол;

б) 10 дол.

10. Ринкова ціна акції : книжкова ціна акції:

а) коефіцієнт котировки;

б) мультиплікатор акцій.

Питання для підсумкового контролю знань

№ 1

1. Основні види зовнішньоекономічної стратегії держави.
2. Як називається головна компанія будь якої фінансової імперії, монополії, що володіє контрольним пакетом акцій дочірніх підприємств і спеціалізується на управлінні цією імперією, яку утворюють ці підприємства разом зі своїми дочірніми фірмами?
3. Міжнародна інвестиційна діяльність.
4. Розрахунок чистої поточної вартості.
5. Міжнародна інвестиція.
6. Характеристика цінного паперу як особливого товару.
7. Портфельні інвестиції.
8. Коефіцієнт «ціна/прибуток» для оцінки акцій.
9. Міжнародний інвестиційний ринок.
10. Економічний зміст IRR.

№2

1. Дочірна компанія.
2. Класифікація іноземних інвестицій.
3. Прямі іноземні інвестиції.
4. Систематизація основних видів цінних паперів.
5. Етапи розвитку міжнародної інвестиційної діяльності компаній.
6. Структура групи Світового банку.
7. Проаналізуйте: «коефіцієнт P/E = 25 дол».
8. ЄБРР.
9. Фактори міжнародного інвестування.
10. NPV.

№3

1. МВФ.
2. Обсяг іноземних інвестицій в економіку України в звітному році.
3. Міжнародна інвестиційна діяльність.
4. Інвестиційна привабливість регіону.
5. Які держави можуть бути членами МБРР?
6. МФК.
7. Офшорна зона.
8. СЕЗ «Миколаїв».
9. Коефіцієнт «ціна /обсяг продажу» для оцінки акцій.
10. Ключові інвестиційні характеристики акцій і облігацій.

№ 4

1. MAP.
2. Інфраструктурне забезпечення сучасної міжнародної інвестиційної діяльності.
3. Взаємозв'язок між чистою поточною вартістю, індексом прибутковості та показником IRR.
4. Від яких країн світу надійшли найбільші обсяги ПІІ в економіку України в звітному році .
5. Іноземні інвестиції можуть здійснюватись у вигляді....
6. Зростання коефіцієнта «ціна/прибуток» для оцінки акцій.
7. Членство України у міжнародних фінансових інституціях.
8. Категорія «інвестиційна привабливість регіону».
9. Портфельні інвестиції.
10. В яку галузь в Миколаївській області в звітному році надійшло максимальний обсяг ПІІ?

№ 5

1. БАГІ.
2. Обсяг ПІІ на душу населення України в звітному році.
3. Міжнародна інвестиційна діяльність.
4. Коефіцієнт «ціна/балансова вартість акції».
5. Обсяг ПІІ в звітному році в Миколаївській області.
6. Основні країни інвестори України в звітному році.
7. СЕЗ.
8. Іноземні інвестиції.
9. «Коефіцієнт поточної ліквідності» для оцінки акцій.
10. Характеристика портфельних інвестицій.

№ 6

1. Показники ефективності менеджменту.
2. Регіональна інвестиційна політика.
3. Сутність інвестиційних преференцій.
4. Мета діяльності МВФ та МБРР.
5. Яким чином утворюється статутний капітал МБРР?
6. Міжнародний центр врегулювання інвестиційних суперечок.
7. Економічний зміст NPV.
8. Коефіцієнт «Beta».
9. Класифікація іноземних інвестицій.
10. З України в звітному році найбільший обсяг ПІІ надходить до якої країни?

Дисконтні множники, які використовуються для розрахунків теперішньої вартості за складними відсотками (Кд)

t	Відсоткова ставка, %			
	10,00	20,00	24,00	25,00
1	0,909	0,833	0,806	0,800
2	0,826	0,694	0,649	0,641
3	0,751	0,579	0,523	0,513
4	0,683	0,483	0,424	0,410
5	0,621	0,402	0,341	0,328
6	0,564	0,335	0,275	0,262
7	0,513	0,279	0,222	0,210
8	0,466	0,233	0,179	0,168
9	0,424	0,194	0,144	0,134

Термінологічний словник

Активи — економічні ресурси компанії (фірми) у формі основного та оборотного капіталу, нематеріальних активів, що використовуються у виробничій діяльності з метою одержання доходу. На практиці розміри активів підприємства визначаються загальною сумою активу балансу на певну дату.

Акціонерне товариство — компанія, що створена юридичними особами, має статутний фонд, розподілений на певну кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки власним майном. Акціонерне товариство може бути відкритого типу, якщо акції розповсюджуються шляхом відкритої передплати або купівлі-продажу на фондових біржах, або закритого, якщо акції не можуть розповсюджуватися вільно.

Акція — цінний папір, що засвідчує частку її власника у статутному фонді акціонерного товариства відкритого або закритого типу, який дає право на участь в управлінні й одержанні відповідної частини його прибутку у формі дивідендів.

Аудиторська служба — організація, що здійснює на підставі договору на платній основі позаповідомчий незалежний контроль за дотриманням встановленого порядку виконання фінансово-господарських операцій, бухгалтерського обліку і звітності господарських організацій шляхом ревізій та перевірок, а також експертні й інші послуги з аналізу фінансових аспектів діяльності підприємств.

Баланс — зведення показників, що характеризують активи, пасиви й акціонерний капітал компанії на певний момент часу (звичайно рік).

Банківський відсоток — мінімальний відсоток за короткостроковими авансами комерційних банків або інвестиційних дилерів.

Банкрутство — встановлена в судовому порядку фінансова неплатоспроможність певної юридичної чи фізичної особи, тобто її нездатність здійснювати розрахунки за своїми зобов'язаннями.

Безризикові інвестиції — розміщення капіталу в об'єкти інвестування, для яких відсутній ризик можливих фінансових втрат. У практиці розвинених європейських країн до таких об'єктів інвестування, як правило, зараховують державні урядові облігації.

Бізнес-план — основний документ, де стисло в загальноприйнятій послідовності розділів викладено основні характеристики реального інвестиційного проекту. Бізнес-план покликаний переконати Інвестора в ефективності передбачуваних інвестицій.

Біржа — інститут ринку цінних паперів, який організовує, контролює і регулює процес купівлі-продажу цінних паперів, переважно акцій.

Біржова ціна — ціна на товари і послуги, реалізовані в порядку біржової торгівлі, що формується на основі співвідношення попиту і пропозиції.

Біржовий курс— остання ціна, за якою різні об'єкти інвестування (цінні папери, об'єкти нерухомості, дорогоцінні метали та Ін.) продавалися (купувалися) на відповідній біржі.

Бони — боргові зобов'язання, що випускаються державою, окремими закладами й організаціями; паперово-грошові знаки дрібної вартості, що тимчасово випускаються в обіг як розмінні монети.

Брокер — фірма або окрема особа, пов'язана з фірмою. Купує і продає цінні папери за дорученням клієнта, не стаючи їх власником. Одержує за це комісійні.

Валові інвестиції — загальний обсяг коштів, інвестованих у нове будівництво, придбання засобів виробництва та на приріст товарно-матеріальних запасів у певному періоді.

Вексель — письмове боргове зобов'язання строго встановленої форми, що дає його власнику (векселетримачу) безперечне право після закінчення терміну зобов'язання вимагати від боржника сплати грошової суми, позначеної на векселі. Розрізняють соло-вексель (особисте зобов'язання боржника) і переказний вексель (наказ боржника третій особі).

Венчурні підприємства — малі підприємства у сфері наукових досліджень, інженерних розробок, створення і впровадження нововведень.

Відплив капіталу— переведення капіталу в значних розмірах у країни зі сприятливішим інвестиційним кліматом з метою уникнення оподаткування і більш високими ставками, негативних наслідків інфляції, ризику експропріації та ін. Основною метою відпливу капіталу є вигідніші та гарантованіші умови його розміщення в обраних країнах.

Внутрішні джерела формування інвестиційних ресурсів — власні джерела фінансування реалізації інвестиційних програм (проектів). До основних внутрішніх джерел належить частина чистого прибутку компанії (фірми), що підлягає капіталізації, і сума амортизаційних відрахувань (амортизаційний фонд).

Грошовий потік — основний показник, що характеризує ефективність інвестицій у вигляді повернених інвестору коштів. Основою грошового потоку за інвестиціями є чистий прибуток і сума амортизації матеріальних і нематеріальних активів.

Грошовий ринок — ринок цінних паперів із строком погашення до трьох років. Основним товаром тут є казначейські білети уряду.

Гудвіл — різниця між ринковою та індексованою балансовою вартістю компанії (фірми). Вартість гудвілу характеризує не відображені в балансі нематеріальні активи у вигляді репутації фірми, завойовані нею маркетингові позиції на ринку, відпрацьованість внутрішньої технології діяльності та інші активи, здатні приносити додаткові прибутки. У зарубіжній практиці вартість гудвілу часто включається в баланс компанії (фірми), що продається.

Девальвація — зниження в законодавчому порядку офіційного курсу національної валюти щодо іноземних валют або міжнародних розрахункових одиниць.

Демпінг товарний — продаж товарів на зовнішніх ринках за нижчими, ніж на внутрішньому ринку, цінами.

Депозит — грошові або інші види активів, розміщені на збереження у фінансово-кредитні заклади.

Депозитарій — заклад, що бере на зберігання гроші, документи, цінні папери та інші цінності.

Депозитарій інвестиційного фонду — юридична особа, що здійснює відповідальне зберігання активів, обслуговування операцій з активами інвестиційного фонду й облік руху активів фонду на підставі депозитного договору.

Депозитний відсоток — сума доходу, одержуваного інвестором у разі передавання коштів на зберігання відповідно до встановленої ставки відсотка.

Державні інвестиції — інвестиції, що здійснюються державними та місцевими органами влади (управління) за рахунок бюджетних коштів, позабюджетних фондів, залучених коштів, а також державними підприємствами та закладами за рахунок власних і залучених коштів.

Дериватив — стандартний документ, що засвідчує право або зобов'язання придбати чи продати цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах у майбутньому. Стандартна (типова) форма деривативів і порядок їх випуску та обігу встановлюються законодавством.

Дефляція — штучне вилучення з обігу частини надлишкової грошової маси, здійснене урядом з метою зниження темпів інфляції.

Диверсифікація — одночасний розвиток багатьох непов'язаних або слабо взаємопов'язаних видів виробництв, розширення обсягів діяльності, номенклатури продукції і послуг, асортименту вироблених виробів у масштабі держави, галузі, регіону, підприємства. Диверсифікація, як правило, супроводжується глибокою трансформацією технології й організації виробництва.

Емісія — виготовлення і випуск в обіг банківських і казначейських квитків, паперових грошей і цінних паперів.

Ефективність інвестиційного портфеля — характеристика інвестиційного портфеля (як правило, портфеля цінних паперів) за критеріями поточної дохідності чи збільшення капіталу за будь-якого рівня ризику.

Ефективність реальних інвестицій — поняття, що характеризує різні аспекти дохідності інвестицій. Для оцінювання ефективності реальних інвестицій використовують чотири основні показники: чистий приведений дохід; індекс дохідності; період окупності; внутрішню норму дохідності.

Життєвий цикл інвестицій — загальний період часу від початку вкладання коштів у реальний інвестиційний проект до наступного вагомого інвестування в діючий об'єкт. Як правило, життєвий цикл інвестицій розподіляють на два основні періоди: інвестування до початку експлуатації об'єкта; експлуатації нового об'єкта до початку наступного істотного інвестування в його реконструкцію або технічне переоснащення.

Життєвий цикл компанії (фірми) — загальний період часу від початку діяльності компанії (фірми) до природного припинення її існування або відродження на новій основі (з новим складом власників і керівного персоналу, з принципово новою продукцією, технологією та ін.). У теорії життєвого циклу компанії (фірми) розрізняють, як правило, шість основних стадій: "народження",

"дитинство", "юність", "рання зрілість", "остаточна зрілість", "старіння". В інвестиційному менеджменті визначення стадії життєвого циклу компанії (фірми) необхідне для оцінювання її інвестиційної привабливості чи інвестиційних якостей цінних паперів (акцій), що емітуються.

Залучені джерела формування інвестиційних ресурсів — залучені на кредитній основі кошти для реалізації інвестиційного портфеля та інше майно. До основних видів залучених джерел формування інвестиційних ресурсів належать довгострокові кредити банків; кошти, отримані від емісії облігацій; майно, залучене на основі інвестиційного лізингу та селенгу.

Зовнішні джерела формування інвестиційних ресурсів — позикові та залучені джерела фінансування інвестиційних програм (проектів).

Іменний цінний папір — цінний папір, зареєстрований у книгах компанії на ім'я власника. Може бути проданий іншій особі тільки з письмового дозволу власника (передатного запису на сертифікаті). Облігація може бути іменною як щодо тільки амортизації, так і щодо тільки амортизації і відсотка.

Інвестиції — усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою одержання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Інвестиції з фіксованим доходом — вкладення капіталу в об'єкти інвестування з попередньо передбаченою фіксованою ставкою дохідності. До таких об'єктів інвестування належать купонні облігації, ощадні сертифікати, привілейовані акції.

Інвестиційна декларація — складова статуту інвестиційного фонду, в якій визначено основні напрями й обмеження його діяльності, порядок випуску, продажу та викупу інвестиційних сертифікатів, а також інші питання діяльності фонду.

Інвестиційна діяльність — сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

Інвестиційна інфраструктура — найважливіші галузі економіки, заклади й засоби, які безпосередньо забезпечують процес безперебійного здійснення інвестицій.

Інвестиційна компанія — торговець цінними паперами, який крім ведення інших видів діяльності може залучати кошти для здійснення спільного інвестування шляхом емісії та розміщення цінних паперів (включаючи інвестиційні сертифікати).

Інвестиційна компанія закритого типу — компанія, чиї акції продаються на фондовій біржі, а капітал залишається відносно незмінним.

Інвестиційна привабливість галузей — інтегральна характеристика окремих галузей економіки з позиції перспективності розвитку, дохідності інвестицій тій рівня інвестиційних ризиків. Інвестиційна привабливість окремих галузей оцінюється під час розробки інвестиційної стратегії компанії (фірми) та галузевої диверсифікації її інвестиційного портфеля.

Інвестиційна стратегія - формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності компанії (фірми) і вибір найефективніших шляхів їх досягнення.

Інвестиційний банк - банк, який спеціалізується на фінансуванні інвестиційної діяльності своїх клієнтів шляхом надання їм довгострокових кредитів (позик).

Інвестиційний дилер - фірма, що є посередником на ринку цінних паперів, або окрема особа, пов'язана з такою фірмою. Виступає в ролі брокера, тобто зводить на ринку покупців з продавцями, одержуючи за це комісійні, або в ролі дилера, тобто підписується на весь новий випуск цінних паперів або частину його, стаючи їх власником з метою перепродажу дрібнішими партіями.

Інвестиційний портфель — сформований компанією (фірмою) перелік об'єктів реального та фінансового інвестування з урахуванням її інвестиційних цілей.

Інвестиційний проект — об'єкт реального інвестування, який намічається до реалізації у формі придбання, нового будівництва, розширення, реконструкції тощо на основі розгляду й оцінювання бізнес-плану.

Інвестиційний ризик — імовірність виникнення непередбачуваних фінансових втрат (у формі зниження або повної втрати доходів, втрати капіталу тощо) у ситуації невизначеності умов інвестиційної діяльності. Розрізняють інвестиційний ризик систематичний і несистематичний; реального і фінансового інвестування; економічний, політичний, соціальний та ін.

Інвестиційний ринок— сукупність інвестиційних відносин між продавцями й покупцями інвестиційних товарів і послуг, а також об'єктів інвестування в усіх його формах.

Інвестиційний фонд — юридична особа, заснована у формі акціонерного товариства, яка здійснює діяльність виключно у сфері спільного інвестування. Інвестиційні фонди поділяються на відкриті та закриті.

Інвестиційні якості цінних паперів — інтегральна характеристика окремих видів цінних паперів з позиції їх дохідності, ризику та ліквідності.

Інвестор — суб'єкт інвестиційної діяльності, який приймає рішення та здійснює вкладення власних, позичених і залучених майнових та інтелектуальних ресурсів в об'єкти інвестування.

Індивідуальний інвестор — окрема юридична особа, яка самостійно (без посередників) здійснює інвестиційну діяльність.

Інноваційні інвестиції — одна з форм інвестування, що здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво та соціальну сферу.

Іноземні інвестиції— усі види цінностей, які вкладаються в об'єкти інвестиційної діяльності на території тієї чи іншої країни.

Інсайдер — усі директори, старші чиновники корпорації і всі, хто має доступ до внутрішньофірмової, службової інформації. Усі, хто володіє понад 10 % акцій фірми.

Інституціональний інвестор — фінансовий посередник, який акумулює кошти індивідуальних інвесторів і здійснює інвестиційну діяльність, що спеціалізується, як правило, на операціях з цінними паперами.

Інструменти фондового ринку — інструменти, за допомогою яких здійснюються операції на фондовому ринку. До основних інструментів фондового ринку

належать облігації, ощадні сертифікати, опціони, ф'ючерсні контракти, інвестиційні сертифікати.

Інфляційна премія — додатковий дохід, який виплачується інвестору з метою відшкодування його втрат від знецінення грошей внаслідок інфляції. Рівень цього доходу прирівнюється до темпу інфляції в розглядуваному періоді.

Інфляція — переповнення каналів обігу паперовими грошима, що супроводжується їх знеціненням; виявляється в загальному і нерівномірному збільшенні цін на товари і послуги, що призводить до перерозподілу національного доходу на шкоду основній частині населення, поглиблення соціальної диференціації.

Іпотечна позичка (кредит) — позичка, отримана позичальником під заставу нерухомого майна. У разі порушення позичальником умов кредитного договору (прострочені позички) кредитор має право продати заставу з метою повернення позички (включаючи відсоток) і витрат з реалізації прибутку.

Казначейський білет — короткострокова (до одного року) державна облігація, що не дає офіційного відсотка. Прибуток реалізується у вигляді різниці дисконтної ціни, за якою білет продається, і номінальною вартістю, за якою його викуповують у момент погашення.

Капіталізація — перетворення коштів на капітал. В інвестиційній діяльності найпоширенішими операціями капіталізації є капіталізація частини чистого прибутку, капіталізація дивідендів, капіталізація депозитного відсотка та ін.

Капіталовіддача — відношення річного обсягу продукції до статутного фонду.

Капіталоозброєність — відношення статутного фонду до кількості працівників.

Капітальні вкладення — інвестиції у відновлення основних фондів і на приріст матеріально-виробничих запасів. Капітальні вкладення здійснюються у формі нового будівництва, розширення, реконструкції та технічного переустаткування.

Квота — 1. Частина в суспільному виробництві або збуті, яка встановлюється в межах різних угод для кожного учасника. 2. Кількісний показник, що характеризує значення експорту або імпорту для народного господарства.

Кліринг — система безготівкових розрахунків за товари, цінні папери і послуги, ґрунтується на заліку взаємних вимог і зобов'язань.

Коефіцієнт автономії — один з основних показників, що характеризує фінансову стабільність компанії (фірми). Він визначається шляхом ділення суми власного капіталу на суму всіх використовуваних коштів. Чим більше значення цього коефіцієнта, тим вища фінансова стабільність компанії (фірми).

Коефіцієнт довгострокової заборгованості — важливий показник оцінювання фінансової стабільності підприємства (фірми), що характеризує відношення суми довгострокової (понад рік) заборгованості до загальної суми всіх використовуваних ним коштів.

Коефіцієнт капіталізації — відношення активів до статутного фонду.

Коефіцієнт ліквідності — відношення активів до кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності активів — відношення річного обсягу продукції до активів.

Контрольний пакет акцій— кількість акцій, які дають інвестору право здійснювати фактичний контроль над акціонерною компанією.

Кон'юнктура — сукупність факторів, що характеризують стан якого-небудь прицесу, діяльності, явища.

Кон'юнктура інвестиційного ринку — система факторів, що характеризують поточний стан попиту, пропозиції, цін і рівня конкуренції на інвестиційні проекти й послуги, а також об'єкти інвестування в усіх його формах.

Короткострокові інвестиції— форма вкладення капіталу терміном до одного року. До них належать придбання короткострокових облігацій, короткострокових депозитних сертифікатів, розміщення коштів на депозитному вкладі та інші короткострокові фінансові вкладення.

Кредитний відсоток— сума, що виплачується одержувачем кредиту за користування позичковими коштами відповідно до встановленої ставки відсотка

Купон — частина облігаційного сертифіката, яка окремо від нього дає власнику право на одержання відсотка. Розмір відсотка і дата його виплати зазначені на купоні.

Лізинг — довгострокова форма оренди машин і устаткування, що одночасно використовується як одне із джерел формування інвестиційних ресурсів.

Ліквідаційна вартість активів — ціна продажу повністю відамортизованих активів (машин, механізмів, устаткування тощо) у разі їх заміни на нові.

Ліквідність — здатність активів використовуватись як безпосередні засоби платежу або бути готовими до швидкого перетворення на грошову форму без втрати поточної вартості.

Ліквідність інвестицій — здатність об'єктів інвестування бути реалізованими протягом короткого терміну без втрати реальної вартості.

Ліцензія — дозвіл, що видається компетентними державними органами на ведення деяких видів господарської діяльності, у тому числі зовнішньоторговельних операцій (експортна й імпортна ліцензія).

Маркетинг — система управління виробничою і збутовою діяльністю, заснована на комплексному аналізі ринку і спрямована на вирішення проблеми реалізації продукції шляхом цілеспрямованого формування попиту на продукцію і послуги.

Менеджмент — сукупність принципів, методів, засобів і форм управління виробництвом, розроблених і застосовуваних у США й інших країнах з метою підвищення ефективності виробництва і збільшення прибутків.

Методи фінансування інвестицій — принципові підходи до фінансування окремих інвестиційних проектів або програм. До основних методів фінансування інвестицій належать повне самофінансування, акціонування, кредитне фінансування, лізинг і селенг, змішане фінансування.

Міждилерський, або "вуличний", ринок, також торгівля "з прилавка" — купівля-продаж цінних паперів (майже всіх облігацій і частини акцій) по телефону, минаючи торговий зал біржі.

Моніторинг інвестиційного ринку — механізм здійснення підприємством (фірмою) постійного спостереження макроекономічних факторів розвитку інвестиційного ринку й окремих його сегментів з метою оцінювання інвестиційного клімату та його поточної кон'юнктури.

Моніторинг реалізації інвестиційних проектів — механізм здійснення постійного спостереження за важливими поточними результатами реалізації всіх інвестиційних проектів підприємства (фірми) в умовах кон'юнктури інвестиційного ринку, що постійно змінюється.

Мультиплікатор інвестиційних витрат — коефіцієнт, який показує, у скільки разів сума приросту національного доходу перевищує суму приросту чистих інвестицій в економіку країни. Модель такого мультиплікатора розробив Д. Кейнс.

Ноу-хау — сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навичок і виробничого досвіду, що необхідні для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентовані. Розрізняють ноу-хау науково-технічного, управлінського, комерційного і фінансового характеру.

Облігація — сертифікат, що засвідчує факт заборгованості та зобов'язання боржника виплатити кредитору певний відсоток від боргу і погасити борг (амортизацію) після закінчення певного періоду. Облігації можуть забезпечуватись, активами або, як у випадку з облігаціями держави, просто загальною платоспроможністю емітента.

Об'єкти інвестування — реальні інвестиційні проекти, об'єкти нерухомості, різноманітні фінансові інструменти (насамперед інструменти фондового ринку), які є предметом інвестування.

Оборотність активів — показник, що характеризує кількість оборотних активів компанії (фірми) у періоді, який розглядається.

Окупність інвестицій — процес повернення вкладених інвестиційних коштів через одержаний прибуток, амортизацію.

Оперативне управління інвестиційним портфелем — система заходів щодо реалізації включених у портфель інвестиційних проектів, моніторингу ефективності окремих об'єктів реального й фінансового інвестування та підготовки рішень про поточне коригування портфеля (шляхом "виходу" з окремих інвестиційних програм і продажу окремих фондових інструментів).

Опціон — право придбати або продати цінні папери за певною ціною у певний момент протягом певного терміну. Це право, у свою чергу, продається і купується. Воно є самостійним типом цінних паперів.

Ордер — сертифікат, що дає власнику право купувати цінні папери за наперед встановленою ціною у певний період. Ордер звичайно випускається разом з акціями для того, щоб залучити інвесторів до нового випуску.

Основна ставка відсотка — ставка, за якою комерційні банки дають позички найкредитоспроможнішим клієнтам.

Період окупності — показник ефективності інвестицій, який характеризує термін, протягом якого вони окуповуються повністю. Цей показник розраховується шляхом ділення загальної суми інвестицій на середньорічний грошовий потік, приведений до реальної вартості.

Податки — обов'язкові платежі, стягнуті державою з населення, організацій і підприємств у законодавчо встановленому порядку.

Показник поточної ліквідності — основний показник ліквідності активів компанії (фірми), який характеризує відношення всіх поточних активів до всіх поточних зобов'язань.

Премія за ліквідність — додатковий дохід, який виплачується (чи передбачений до виплати) інвестору з метою відшкодування його ризиків, пов'язаних з низькою ліквідністю об'єктів інвестування. Розмір премії залежить від рівня ліквідності інвестицій.

Премія за ризик — додатковий дохід, який виплачується (чи передбачений до виплати) інвестору понад рівень, який може бути за безризиковими інвестиціями. Розмір премії залежить від рівня ризику і визначається за допомогою моделі "лінії надійності ринку".

Прибутковість капіталу — показник, який характеризує відношення суми чистого прибутку в певному періоді до середньої вартості власного капіталу в цьому ж періоді.

Прибуток на акцію — відношення річного балансового прибутку до загальної кількості акцій.

Приватні інвестиції — вкладення коштів, які здійснюються громадянами, а також компаніями (фірмами) недержавних форм власності.

Реальна ставка відсотка — ставка відсотка, яка встановлюється з урахуванням зміни купівельної спроможності грошей у зв'язку з інфляцією.

Реальний рівень відсотка — номінальний рівень відсотка мінус рівень інфляції.

Реальні інвестиції — вкладення коштів у реальні матеріальні й нематеріальні (інноваційного характеру) активи.

Реінвестування — переміщення капіталу з одних активів в інші — ефективніші, діяльність у придбанні активів з метою одержання прибутку або досягнення соціального ефекту за рахунок прибутку, отриманого від експлуатації раніше придбаних активів.

Рента — регулярно одержуваний прибуток з капіталу, майна або землі, що не потребує від одержувача підприємницької діяльності.

Рентабельність акціонерного капіталу — відношення річного балансового прибутку до суми статутного фонду.

Ризик втрати доходу — один з рівнів ризику, який називається "критичним"; його критерієм є можливість втрати очікуваної суми валового доходу за об'єктом інвестування, що розглядається.

Ризик втрати капіталу — найвищий рівень ризику, який називається "катастрофічним"; його критерієм є можливість втрати всіх власних активів у результаті банкрутства.

Ризик втрати прибутку — рівень ризику, який називається "допустимим"; його критерієм є можливість втрати очікуваного чистого прибутку.

Ризик інфляції—ризик, пов'язаний із знеціненням доходу від інвестицій у зв'язку з інфляцією. В умовах прогнозування цього виду ризику інвестор може вимагати додаткового доходу у вигляді інфляційної премії.

Ризик ліквідності — особлива форма ризику, пов'язана з низькою ліквідністю об'єктів інвестування чи з великим періодом інвестиційного процесу. За наявності такого ризику інвестор може вимагати додаткового доходу у вигляді премії за ліквідність.

Ризиковий портфель — агресивний інвестиційний портфель з високим загальним рівнем ризику за ним.

Ринок позичкових капіталів — система економічних відносин, які забезпечують акумуляцію вільних коштів, перетворення їх на позичковий капітал і його перерозподіл між учасниками процесу відтворення.

Санація — система заходів, спрямованих на попередження банкрутства компанії (фірми) у разі її неплатоспроможності.

Селенг — один з видів залучених джерел фінансування інвестицій, який передбачає передання власниками (юридичними та фізичними особами) прав використання й розпорядження їхнім майном за певну плату. Таким майном можуть бути будівлі, споруди, устаткування, сировина, матеріали, кошти, цінні папери, а також продукти інтелектуальної праці.

Сертифікат — документ, який засвідчує якість товару і видається компетентними органами на основі експертизи товарів.

Синдикат — група інвестиційних дилерів, які спільно підписуються на нові випуски або великі блоки оборотних цінних паперів і поширюють їх.

Співвідношення ризику й доходу— показник, що співвідносить рівень інвестиційного ризику й інвестиційного доходу та вимірюється за допомогою коефіцієнта варіації й моделі "лінії надійності ринку". Використовується під час оцінювання та формування інвестиційного портфеля чи окремих інвестиційних проектів.

Спільне інвестування — діяльність, яка здійснюється в інтересах і за рахунок засновників і учасників інвестиційного фонду (частково — інвестиційною компанією) шляхом випуску інвестиційних сертифікатів і здійснення комерційної діяльності з цінними паперами.

Стагнація — стан економіки, коли застій або падіння виробництва поєднуються зі зростаючим безробіттям і постійним підвищенням цін (інфляцією).

Суб'єкти інвестиційної діяльності — сукупність фізичних і юридичних осіб — безпосередніх інвесторів і учасників інвестиційної діяльності.

Термін погашення — момент виходу зі стану заборгованості та виплати боргу.

Точка (поріг) беззбитковості — графічне зображення стану господарської діяльності компанії (фірми), що показує, при якому обсязі цієї діяльності чистий дохід від реалізації продукції (товарів, послуг) дорівнює сумі поточних постійних і змінних затрат (тобто досягається беззбиткова діяльність).

Треjder — працівник брокерської фірми, який безпосередньо виконує замовлення на купівлю-продаж цінних паперів у торговому залі біржі.

Учасники інвестиційної діяльності — фізичні та юридичні особи, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень чи на основі доручення інвестора.

Факторинг — вид послуг банку з рефінансування дебіторських зобов'язань клієнта без права зворотної вимоги.

Фінансова стабільність — стабільність фінансового стану компанії (фірми) у довгостроковій перспективі, яка визначається високою часткою власного капіталу в загальній сумі джерел фінансових коштів.

Фінансовий леверидж — співвідношення власних і позикових джерел фінансування інвестицій.

Фінансові інвестиції — вкладення коштів у різноманітні фінансові інструменти (активи), серед яких найбільшу частину становлять цінні папери.

Фінансові інструменти — об'єкти інвестування, які є різноманітними типами фінансових зобов'язань: депозитні вклади, ощадні сертифікати, акції, облігації, інвестиційні сертифікати.

Фінансові посередники — інвестиційно-кредитні інститути, які акумулюють кошти індивідуальних інвесторів і використовують їх для інвестування чи кредитування. Фінансові посередники поділяються на три інституційні групи: інвестиційні, банківські, страхові. Інвестиційні інститути фінансових посередників представлені інвестиційними фондами, інвестиційними компаніями, трастовими компаніями (довірчими товариствами). Основні інвестиційні інститути — інвестиційні фонди та інвестиційні компанії — залучають гроші шляхом випуску власних цінних паперів — інвестиційних сертифікатів.

Холдинг — акціонерна компанія, яка використовує власний капітал для придбання контрольних пакетів акцій інших компаній з метою встановлення контролю над ним

Список рекомендованої літератури

1. Баумоль Бернард. Секрети економічних показників: приховані ключі до майбутніх економічних тенденцій та інвестиційних можливостей / Баумоль Бернард. — Дніпропетровськ : Баланс Бізнес Букс, 2007. — 352 с.
2. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / И. А. Бланк. — К. : 2001. — 448 с.
3. Борщ Л. М. Інвестування: теорія і практика: навч. посібник / Л. М. Борщ, С. В. Герасимова. — К. : 2007. — 685 с.
4. Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посібник / В. Г. Федоренко. — К. : 2001. — 280 с.
5. Федоренко В. Г. Инвестознаводство: підручник / В.Г. Федоренко. — К : МАУП, 2002. — 408 с.
6. Федоренко В. Г. Інвестування: підручник / В. Г. Федоренко. — К. : 2006. — 443 с.
7. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі (монографія) / Б. В. Губський. — К. : 1998. — 389 с.
8. Загородній А. Г. Менеджмент реальних інвестицій: навч. посібник / А. Г. Загородній, Ю. І. Стадницький. — К. : 2000. — 400 с.
9. Закон України «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10.09.1991 // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — №46 (зі змінами та доповненнями).
10. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — №29 (зі змінами та доповненнями).
11. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — №47 (зі змінами та доповненнями).
12. Інвестування : навч. посібник / А. А. Пересада, О. О. Смірнова, С. В. Онікієнко, О. О. Ляхова — К. : КНЕУ, 2001. — 251 с.
13. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. — К. : 2002. — 472 с.
14. Маховикова Г. А. Инвестиции / Г. А. Маховикова, И. А. Бузова, В. В. Терехова — К : Вектор, 2005. — 224 с.
15. Пухтаєвич Г. О. Макроекономічний аналіз: навч. посібник / Г. О. Пухтаєвич — К. : 2000. — 300 с.
16. Сазонець І.Л. Міжнародна інвестиційна діяльність. Підручник / І. Л. Сазонець, О. А. Джусов, О. М. Сазонець— К. : Центр учбової літератури, 2007. — 304 с.
17. Аналіз і розробка інвестиційних проектів : навч. посібник / І. І. Цигилик, С. О. Кропельницька, М. М. Білий, О. І. Мозоль — К : Центр навчальної літератури, 2005. — 160 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Тема 1. Поняття інвестицій та міжнародної інвестиційної діяльності.....	5
Тема 2. Сутність і мотивація міжнародної інвестиційної діяльності.....	17
Тема 3. Міжнародний інвестиційний ринок.....	22
Тема 4. Інвестори на міжнародному інвестиційному ринку	35
Тема 5. Оцінка інвестицій за фінансово-економічними показниками.....	45
Тема 6. Іноземні інвестиції	55
Тема 7. Міжнародна інвестиційна діяльність на ринку фінансових інвестицій ..	77
Питання для підсумкового контролю знань.....	87
Дисконтні множники, які використовуються для розрахунків теперішньої вартості за складними відсотками (Кд)	89
Термінологічний словник.....	90
Література.....	101

Навчальне видання

МІЖНАРОДНА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Методичні рекомендації

Укладачі:

Крилова Ірина Георгіївна

Христенко Ольга Андріївна

Коваленко Анна Вячеславівна

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20. 02. 2013р.